

1η ΕΝΟΤΗΤΑ

Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Νεοελληνική Γλώσσα
Γ΄ Γυμνασίου

Το Άγαλμα του Ποιητή και ο Μελένιος Ύπνος

Ο Πινόκιο, το γνωστό καλόκαρδο ξύλινο αγόρι με τη σουβλερή μύτη, ξεκινά μια νύχτα να ταξιδέψει από την πατρίδα του την Ιταλία στην Ελλάδα πετώντας πάνω στη ράχη ενός χελιδονόψαρου. Μια φοβερή αρρώστια έχει χτυπήσει το μαστρο-Τζεπέτο: εξαφανίστηκαν όλα τα χρώματα από τα όνειρά του. Έτσι, μόνο ασπρόμαυρα ονειρεύεται πια. Μοναδικό γιατρικό είναι, λέει, ένα παράξενο κυκλάμινο που φυτρώνει στην Αθήνα ανάμεσα σε γη και ουρανό! Πρέπει ο Πινόκιο να ψάξει και να βρει το μικρούλι κυκλάμινο μέσα σε τρεις μέρες, για να το πάει πίσω στο μαστρο-Τζεπέτο, πριν είναι πολύ αργά.

Στην πλατειούλα της Δεξαμενής απλώθηκε γλυκά το σούρουπο σαν το γλυκό κυδώνι πάνω σε φέτα ψωμιού με βούτυρο.

«Ντίο μίο» ψιθύρισε ο Πινόκιο, που στα ιταλικά σημαίνει Θεέ μου, «Ντίο μίο, πάει η πρώτη μέρα και δεν κατάφερα να μάθω το παραμικρό για το κυκλάμινο. Απ' το πολύ παιχνίδι ούτε που σκέφτηκα να ρωτήσω τα Ελληνάκια».

Έστω τώρα, ποτέ δεν είναι αργά. Όμως εκείνα δεν πήραν την ερώτηση στα σοβαρά. Ακούς εκεί κυκλάμινο που φυτρώνει ανάμεσα σε γη και ουρανό.

«Άσε τους γρίφους και τα αινίγματα, Πινόκιο» χαμογέλασε ο αρχηγός της παρέας. «Αλήθεια, πού θα κοιμηθείς; Νυχτώνει. Έλα σπίτι μου».

«Όχι, θα κοιμηθεί στο δικό μου σπίτι» μπήκε στη μέση ένα κορίτσι.

Όρμησαν και τα υπόλοιπα παιδιά στο ξύλινο αγόρι τραβολογώντας το από χέρια και πόδια, «σε μένα θα 'ρθει», «πριτς, στο δικό μου σπίτι», «τι λες, καλέ, εγώ θα του χαρίσω και παιχνίδια». Ξεφωνητά, μαλώματα, τσιμπιές και δαγκωνιές ποιος θα τον φιλοξενούσε.

«Καλά μου το 'λεγε ο μάγος Λελουμπλίν πως οι Έλληνες φημίζονται για τη φιλοξενία τους.

Καμιά φορά όμως φαίνεται το παρακάνουν λίγο» σκέφτηκε ο Πινόκιο. Και καθώς προσπαθούσε να ξεφύγει απ' τα τραβήγματα έπιασε η ματιά του έναν κύριο όρθιο στην άκρη της πλατείας.

Για μια στιγμή σκιάχτηκε και ρώτησε ανήσυχος τα παιδιά αν τον γνωρίζουν.

«Είναι ο ποιητής!», «Ο Οδυσσέας Ελύτης!», «Ο ποιητής του Αιγαίου είναι!», «Μεγάλος, λένε, ποιητής, αφού να σκεφτείς πήρε και το βραβείο Νόμπελ!».

«Βραβείο Νόμπελ...» θαύμασε ο Πινόκιο κι αμέσως άστραψε μέσα του η ιδέα πως σαν ποιητής που ήταν ο κύριος Οδυσσέας ίσως να ήξερε κάτι για το κυκλάμινο. «Πρέπει να βιαστώ, Ελληνάκια, πριν φύγει ο κύριος ποιητής, να τον ρωτήσω».

«Α, μη σε νοιάζει» τον καθησύχασε το ψηλόλιγνο αγόρι, «είναι άγαλμα ο ποιητής, μέρα νύχτα εδώ, δεν το κουνάει ρούπι».

«Μια φορά το χρόνο μόνο αφήνει την πλατεία κι εξαφανίζεται ολόκληρη βδομάδα» συμπλήρωσε ένα απ' τα κορίτσια. «Κανείς όμως δεν έμαθε με σιγουριά πού πάει. Κάποιοι λένε πως ταξιδεύει μες στα ποιήματά του. Άλλοι πως ψάχνει έναν ερημικό βράχο κάπου στο βόρειο Αιγαίο κι αγναντεύει από κει το πέλαγος».

«Εμένα ο πατέρας μου» διέκοψε το πιο μικρό αγόρι, «λέει πως, όταν χάνεται ο κύριος ποιητής, πηγαίνει στο φεγγάρι να μαζέψει φεγγαρόπετρες, κι ύστερα κάθεται και φτιάχνει βραχιόλια και κολιέ για τα μελαχρινά κορίτσια που έχουνε, λέει, μια μοβ θλίψη στη ματιά τους».

«Και ποτέ δε μας μιλάει ο κύριος ποιητής» παραπονέθηκε ο αρχηγός της παρέας. «Τον περασμένο Σεπτέμβριο μόνο τον ακούσαμε να σιγομουρμουρίζει και να λέει «τα αετώματα των πουλιών», «αρχαία ρέμβη εφτάχρωμη» και άλλες τέτοιες φράσεις ακαταλαβίστικες».

«Σε μένα ίσως μιλήσει», έκανε αισιόδοξα ο Πινόκιο. Κι αφού αποχαιρέτησε με καληνύχτες και φιλιά τα Ελληνάκια, γιατί η ώρα ήταν περασμένη κι έπρεπε να γυρίσουν σπίτια τους, τράβηξε για το άγαλμα.

«Καλησπέρα σας, κύριε ποιητή. Είμαι ο Πινόκιο. Αχ, σας παρακαλώ, ξεκλειδώστε για λίγο τη φωνή σας, κάντε μου τη χάρη, κύριε ποιητή, γιατί ο γερο-Τζεπέτο είναι πολύ άρρωστος και, όπως λέει ο καλός μάγος Λελουμπλίν, ο χρόνος είναι χρώμα».

«Καλώς ήλθεσ στην Αθήνα μας, Πινόκιο! Χρόνια είχα να μιλήσω σε παιδί. Κοντεύει πια να σκουριάσει η φωνή μου. Πριν γίνω ποιητής και άγαλμα, ήμουν κι εγώ παιδί. Και σ' έχω από τότε στην καρδιά μου. Ξέρω απ' έξω κι ανακατωτά τις περιπέτειές σου. Όμως τι σ' έφερε, αλήθεια, στην Αθήνα; Τι έχει ο γερο-Τζεπέτο;»

Ένωσε ο Πινόκιο τον ποιητή σαν άνθρωπο δικό του και χωρίς ανάσα του είπε στα γρήγορα για τα χρώματα που γλίστρησαν απ' τα όνειρα του γερο-Τζεπέτο, για το παράξενο κυκλάμινο, για το χελιδονόψαρο που θα ερχόταν πάλι στην Ακρόπολη μεθαύριο τη νύχτα.

«Για το κυκλάμινο δεν έχω ιδέα» έκανε θλιμμένα ο ποιητής, «αλλά ξέρω πού φυτρώνει το τετράφυλλο τριφύλλι».

«Τι κρίμα...» απογοητεύθηκε ο Πινόκιο. «Δυστυχώς, το τετράφυλλο τριφύλλι δε μου κάνει. Θα συνεχίσω αύριο το ψάξιμο. Μόνο που απόψε..., να, πώς να το πω, φοβάμαι λίγο τα σκοτάδια στις μεγάλες πόλεις. Μπορώ, κύριε ποιητή, να περάσω τη νύχτα εδώ στα πόδια σου;»

«Και το ρωτάς, καλό μου αγοράκι; Ξέρεις, κι εγώ, από τότε που μ' έκαναν άγαλμα, νιώθω μοναξιά τις νύχτες. Κι εγώ φοβάμαι τα σκοτάδια».

Με έναν πήδο κούρνιασε ο Πινόκιο στα πόδια του αγάλματος. Κι ύστερα από λίγο ψέλλισε παραπονιάρικα:

«Πεινάω, κύριε ποιητή».

Κι έβγαλε εκείνος απ' την τσέπη του και του 'δωσε φιστίκια και αμύγδαλα.

Κι αφού χόρτασε ο Πινόκιο, είπε:

«Κύριε ποιητή, κρυώνω».

Κι ο ποιητής έσκυψε και τον σκέπασε απαλά με δύο ποιήματά του.

«Κλείνουν τα βλέφαρά μου, κύριε ποιητή. Νομίζω πως με παίρνει ο ύπνος».

«Κοιμήσου, αγοράκι μου. Ξαγρυπνώ εγώ δίπλα σου απόψε. Όνειρα γλυκά!»

Και ήταν πράγματι γλυκά τα όνειρα του Πινόκιο στην Αθήνα, γιατί έσταξε μέσα τους ο ποιητής μπόλικο θυμαρίσιο μέλι απ' τις πλαγιές του Υμηττού.

Είδε ο Πινόκιο στον ύπνο του πως ήταν, λέει, με το γερο-Τζεπέτο σε καραβάκι χάρτινο. Κι ήταν το καραβάκι κρεμασμένο απ' το φεγγάρι με χρυσό κορδόνι και λικνιζόταν πέρα δώθε σαν ουράνιο εκκρεμές. Στην πλώρη, για ακρόπρωρο, στερεωμένο το παράξενο κυκλάμινο που το 'χε, λέει, επιτέλους βρει ο Πινόκιο. Κεφάλτος ο γερο-Τζεπέτο τραγούδαγε μια βαρκαρόλα ιταλική φτιάχνοντας μαριονέτες. Κάτω, τα αρχαία της Αθήνας, κι ανάμεσά τους προβάλλαν, λέει, κάτι τεράστια γλειφιτζούρια, πολύχρωμα σαν εξωτικά λουλούδια. Κι έτσι όπως λικνιζόταν το καραβάκι έβγαζε ο Πινόκιο τη γλώσσα του και δώσ' του κι έδινε κλεφτά γλειφιές στα γλειφιτζούρια που ήταν πεντανόστιμα.

Χρήστος Μπουλώτης, «Ο Πινόκιο στην Αθήνα», εκδ. Ελληνικά Γράμματα, 2001

Το Άγαλμα του Ποιητή και ο Μελένιος Ύπνος

1. Αφού διαβάσετε το κείμενο, απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:
 - Ποια είναι η αρρώστια του μαστρο-Τζεπέτο; Ποιο είναι το φάρμακο γι' αυτήν και πού έχει ταξιδέψει ο Πινόκιο για να το βρει;
 - Γιατί μαλώνουν τα Ελληνάκια μεταξύ τους; Για ποια ιδιότητα τους φημίζονται οι Έλληνες από τα αρχαία κίολας χρόνια;
 - Ποιος είναι ο όρθιος κύριος στην άκρη της πλατείας; Ποιες είναι οι πληροφορίες που δίνουν τα παιδιά στον Πινόκιο γι' αυτόν;

2. Ο μάγος Λελουμπλίν λέει ότι «ο χρόνος είναι χρώμα...». Τι από τα παρακάτω εννοεί;
 - α. ότι η κάθε ημέρα του χρόνου είναι βαμμένη με κάποιο χρώμα
 - β. ότι κάθε χρονιά έχει το δικό της χρώμα, π.χ. το 2000 είναι κόκκινο, το 2010 είναι πράσινο κτλ.
 - γ. ότι δεν πρέπει να χάσει χρόνο, γιατί αλλιώς θα χαθεί το χρώμα από τα όνειρα του Τζεπέτο

3. Ποια γνωστή έκφραση σας θυμίζει η πρόταση «ο χρόνος είναι χρώμα»;
 - α. Ο χρόνος είναι παιχνίδι
 - β. Ο χρόνος είναι χρήμα
 - γ. Ο φόβος είναι χρώμα

4. Ο Πινόκιο παραπονέθηκε στον ποιητή ότι πειναγε και κρύωνε. Πώς έλυσε ο ποιητής τα δύο αυτά προβλήματα του Πινόκιο;

5. Τι είδε ο Πινόκιο στον ύπνο του εκείνη τη νύχτα; Περιγράψτε το όνειρό του με δικά σας λόγια. Διηγηθείτε στους συμμαθητές σας ένα από τα δικά σας αγαπημένα όνειρα.

6. Ο ποιητής δε γνωρίζει τίποτα για το μαγικό κυκλάμινο, αλλά γνωρίζει πού φυτρώνει το τετράφυλλο τριφύλλι.
- Μπορείτε να βρείτε πληροφορίες γι' αυτό το φυτό; Τι συμβολίζει;
 - Ο ποιητής έχει γράψει ένα ποίημα για κάποιο άλλο τριφύλλι. Βρείτε το και διαβάστε το στην τάξη σας. Μπορείτε επίσης και να το ακούσετε μελοποιημένο.

7. Βρείτε και υπογραμμίστε στο κείμενο τις παρακάτω σύνθετες λέξεις: *χελιδονόψαρο, ψηλόλιγνο, τετράφυλλο, φιλοξενία, φεγγαρόπετρες, πολύχρωμα*. Μπορείτε να τις χωρίσετε στα δύο συνθετικά τους, όπως στο παράδειγμα;

χελιδονόψαρο	=	χελιδόνι	+	ψάρι
ψηλόλιγνο	=		+	
τετράφυλλο	=		+	
φιλοξενία	=		+	
φεγγαρόπετρες	=		+	
πολύχρωμα	=		+	

(Για τη σύνθεση βλ. ασκήσεις 553, 556, 559-560, 562 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

8. «Και ήταν πράγματι γλυκά τα όνειρα του Πινόκιο στην Αθήνα, γιατί έσταξε μέσα τους ο ποιητής μπόλικο θυμαρίσιο μέλι απ' τις πλαγιές του Υμηττού».
- Χωρίστε την περίοδο σε προτάσεις.
 - Τι είδους προτάσεις είναι, κύριες ή δευτερεύουσες, και τι είδους είναι η σύνδεσή τους, παρατακτική ή υποτακτική;
 - Υπογραμμίστε τη συνδετική τους λέξη. Με ποιες από τις παρακάτω λέξεις θα μπορούσατε να την αντικαταστήσετε χωρίς να αλλάξει η σημασία της πρότασης;

αφού, αν και, όταν, επειδή, ωστόσο, ώστε, καθώς

(Για την υποτακτική σύνδεση και τις αιτιολογικές προτάσεις βλ. ασκήσεις 482, 501, 503, 504 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

9. Αντιστοιχίστε τις λέξεις του κειμένου με τις συνώνυμές τους:

σκιάχτηκε	•	•	κουνιόταν
λικνιζόταν	•	•	ξενυχτώ
άρρωστος	•	•	τρόμαξε
γιατρικό	•	•	φάρμακο
ξαγρυπνώ	•	•	ασθενής

10. Ποια φαντάζεστε ότι είναι η συνέχεια της ιστορίας και πώς τελείωσε η περιπέτεια του Πινόκιο; Βρήκε το κυκλάμινο και έγινε καλά ο Τζεπέτο;

11. Λύστε την ακροστιχίδα. Τα αρχικά των λέξεων της ακροστιχίδας δίνουν το επώνυμο του ποιητή με τον οποίο μίλησε ο Πινόκιο.

_____ Τα ρώτησε ο Πινόκιο για να του πουν για το κυκλάμινο.

_____ Με τέτοια έμοιαζαν τα γλειφιτζούρια στο όνειρο του Πινόκιο.

_____ Από εκεί προερχόταν το μέλι που έσταξε ο ποιητής στα όνειρα του Πινόκιο.

_____ Ο ποιητής γνωρίζει το ... τριφύλλι.

_____ Φωτίζει και ζεσταίνει τη γη.

_____ Το φοβάται ο Πινόκιο και ο ποιητής.

Στη ΜΕΓΑΛΗ ΟΘΟΝΗ ταξιδεύει η ΕΛΛΑΔΑ

Της Φωτεινής Σκανδαλή*

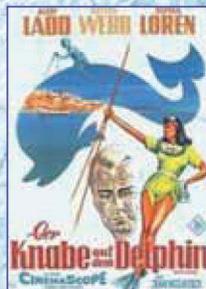
Τα ελληνικά ακρογιάλια, οι πράσινες βουνοκορφές και τα σκιερά δάση της χώρας μας εμπνέουν εδώ και αιώνες ζωγράφους και ποιητές. Στα μέσα του 20ού αιώνα, όμως, όταν καταφθάνουν τουρίστες απ' όλο τον κόσμο κάνοντας τη Μύκονο και την Ύδρα, τόπο συνάντησης του διεθνούς τζετ-σετ, φέρνουν μαζί τους και τους κινηματογραφικούς παραγωγούς...

Για να σας ταξιδέψουμε λίγο, σας παρασέρνουμε στη μαγεία του σινεμά, σε κάποιες πολύ ξεχωριστές στιγμές του, εκεί που η Ελλάδα προσφέρει απλόχερα τις ομορφιές της και αποτελεί το ιδανικό σκηνικό για πολλές μεγάλες κινηματογραφικές επιτυχίες.

«Το παιδί και το δελφίνι»

Από την δεκαετία του 1950 η Ελλάδα γίνεται πολύ «της μόδας». Συγκεκριμένα το 1956, ο Σπύρος Σκούρας, πρόεδρος τότε της μεγάλης αμερικανικής εταιρείας του κινηματογράφου, της 20th Century Fox, δεν έχασε την ευκαιρία να προβάλει την χώρα της καταγωγής του και να γυρίσει στην Ελλάδα, την ταινία «Το παιδί και το δελφίνι», βασισμένη στο μυθιστόρημα του Ντέιβιντ Ντιβάν «Boy on a Dolphin». Πρωταγωνιστεί η νεαρή τότε Σοφία Λόρεν, η οποία μετά από κάποιες επιτυχίες στην χώρα της, προσπαθούσε να κάνει καριέρα στο Χόλυγουντ. Τη Λόρεν πλαισιώνει ο πασίγνωστος από τα film – noir και τα western Αμερικανός ηθοποιός Άλαν Λάντ. Υποδύεται μία φτωχή νεαρή ελληνίδα που βουτάει στον βυθό για σφουγγάρια και εκεί ανακαλύπτει τυχαία ένα αξιόλογο αρχαίο εύρημα. Πρόκειται για ένα άγαλμα το οποίο παριστάνει ένα παιδί καθάλα πάνω σε ένα δελφίνι. Ο αρχαιολόγος (Άλαν Λάντ) προσπαθεί να πείσει την Σοφία να ενεργήσει νόμιμα, αντίθετα με τον πονηρό πλούσιο συλλέκτη (Κλίφτον Γουέμπ), ο οποίος προσπαθεί να εξαγοράσει την φτωχή κοπέλα και να βάλει στο χέρι το εύρημα.

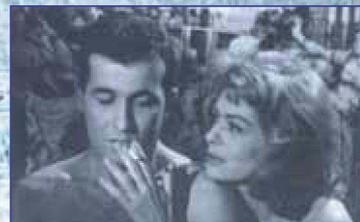
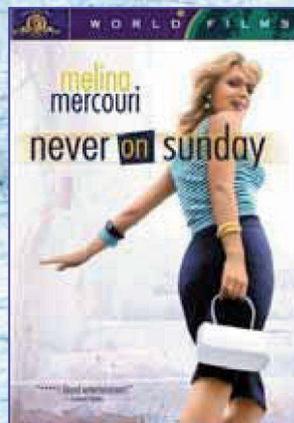
Η ταινία γυρίστηκε κυρίως στην Ύδρα και της έδωσε τουριστική ώθηση για πολλά χρόνια. Γυρίσματα της ταινίας έγιναν στην Ακρόπολη, στην Επίδαυρο, ακόμη και στα Μετέωρα για λόγους τουριστικής προβολής. Από τις κορυφαίες στιγμές της ταινίας ήταν όταν η Σοφία Λόρεν τραγουδούσε στα ελληνικά μαζί με τον διάσημο τραγουδιστή της εποχής τον Τόνι Μαρούδα, το τραγούδι : «Τι είναι αυτό που το λένε αγάπη».

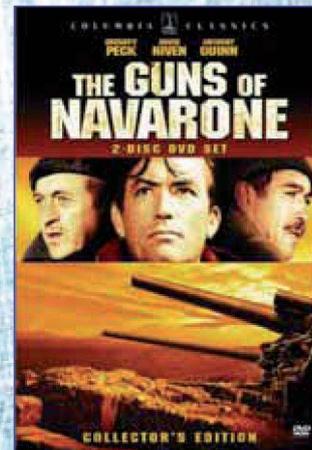
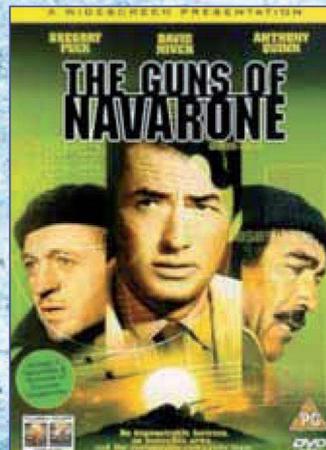
«Ποτέ την Κυριακή»

Αρχές της δεκαετίας του 1960, γυρίζεται στην Ελλάδα από τον σκηνοθέτη Ζυλ Ντασέν η διασκεδαστική ταινία «Ποτέ την Κυριακή». Υποψήφια για πέντε Όσκαρ, ανάμεσα στα οποία Α΄ Γυναικείου ρόλου, Σκηνοθεσίας και Σεναρίου, η ταινία κατορθώνει τελικά να κερδίσει το Όσκαρ μουσικής και ο Μάνος Χατζιδάκις ξεσηκώνει όλο τον κόσμο. Στο άκουσμα της φλογερής μουσικής του μπουζουκιού ανάβει ο χορός και σπάνε τα ποτήρια. Η Μελίνα Μερκούρη για τον ρόλο της ως Ίλια, κερδίζει το Βραβείο Γυναικείας Ερμηνείας στο Φεστιβάλ Κανών όπου διαγωνίσθηκε η ταινία, ενώ η Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα το λιμάνι του Πειραιά γίνονται διάσημα σε όλο τον κόσμο.

«Τα κανόνια του Ναβαρόνε»

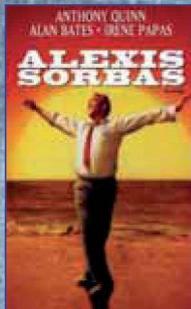
Την ίδια εποχή γυρίζεται στην Ρόδο η πολεμική ταινία του Τζέι Λι Τόμσον «Τα κανόνια του Ναβαρόνε», με διάσημα κινηματογραφικά ονόματα της εποχής, όπως ο Γκρέγκορ Πεκ και ο Ντέιβιντ Νίβεν. Κατά την διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου, μια ομάδα συμμάχων καταδρομέων και Ελλήνων ανταρτών αναλαμβάνει να ανατινάξει τα δύο τεράστια κανόνια των Γερμανών που δεσπόζουν σε ένα μικρό νησί, εμποδίζοντας τις συμμαχικές δυνάμεις να απελευθερώσουν περίπου 2.000 εγκλωβισμένους Βρετανούς στρατιώτες.

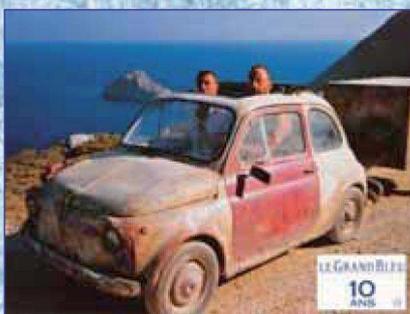
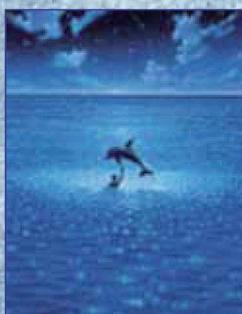
«Ζορμπάς»

Στις 5 Απριλίου του 1965, στο Santa Monica Civil Auditorium, η χώρα μας έρχεται και πάλι στο προσκήνιο με τις πολλές υποψηφιότητές της για την ταινία «Ζορμπάς» του Μιχάλη Κακογιάννη. Δεν κατάφερε να κερδίσει το Όσκαρ Καλύτερης Ταινίας,

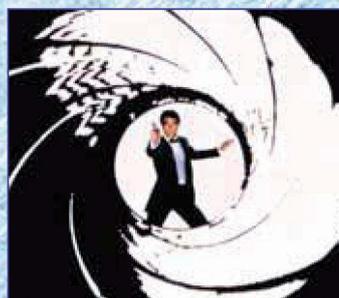

απέσπασε όμως το βραβείο Β΄ Γυναικείου ρόλου για την Ρωσίδα Λίλα Κέντροβα και επίσης το βραβείο σκηνογραφίας και φωτογραφίας. Η Κρήτη άρχισε να γίνεται ο πιο δημοφιλής τουριστικός προορισμός της Μεσογείου, ενώ ο διάσημος ηθοποιός Άντονι Κουήν πολιτογραφήθηκε ανεπίσημα Έλληνας πολίτης και περίπου 15 χρόνια αργότερα υποδύθηκε πάλι στον κινηματογράφο τον Έλληνα μεγιστάνα Αριστοτέλη Ωνάση.

«Το απέραντο γαλάζιο»

Προς τα τέλη της δεκαετίας του 1980, ο ταλαντούχος σκηνοθέτης Luc Besson θα επιλέξει την Ελλάδα για την ταινία του «Το απέραντο γαλάζιο» (Le grand bleu). Γυρίσματα που έγιναν στην Σικελία, αλλά κυρίως στην Αμοργό μας ταξιδεύουν σε έναν καινούριο υποβρύχιο κόσμο που μέχρι τότε είχαν τολμήσει να εξερευνησουν μόνο τα επιστημονικά ντοκιμαντέρ.

«Τζέιμς Μπόντ»

Ο κοσμογυρισμένος βρετανός πράκτορας «Τζέιμς Μπόντ» δεν θα ήταν δυνατόν να μην επισκεφθεί την Ελλάδα και να μην φέρει εις πέρας μία δύσκολη αποστολή. «Για τα μάτια σου μόνο» (For your eyes only) είναι ο τίτλος της ταινίας του Τζον Γκλεν, που γυρίστηκε στην χώρα μας το 1981 και συγκεκριμένα στα πανέμορφα Μετέωρα. Ο Ρότζερ Μουρ, ως πράκτορας «007», κυνηγάει και καταφέρνει μετά από επικίνδυνες αναρριχήσεις στους βράχους των Μετεώρων να συλλάβει έναν επικίνδυνο εγκληματία, τον ρόλο του οποίου υποδύεται ο σαιξπηρικός ηθοποιός Τζούλιαν Γκλόβερ.

«Summer lovers»

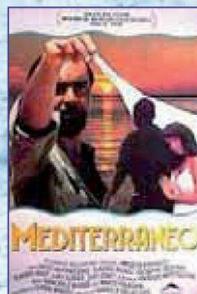
Έναν χρόνο αργότερα, ήρθε η ώρα για το νησί της Σαντορίνης να πάρει τα σκήπτρα από τα υπόλοιπα Κυκλαδονήσια και να γίνει διάσημο χάρη σε μία ταινία με τίτλο «Summer lovers» (Καλοκαιρινοί εραστές). Το σενάριο της ταινίας αυτής είναι απλοϊκό και οι ερμηνείες μέτριες, όμως στην κάθε σκηνή υμνείται το ελληνικό φως των νησιών της Σαντορίνης, της Μυκόνου και της

Δήλου. Στην ταινία πήραν μέρος αρκετοί Έλληνες ηθοποιοί, όπως ο Ανδρέας Φιλιππίδης και ο πρωτοεμφανιζόμενος τότε Βλαδίμηρος Κυριακίδης.

«Mediterraneo»

Το 1991 η Ιταλική αντιπολεμική ταινία «Mediterraneo» κάνει παγκοσμίως διάσημο ένα ακόμη ελληνικό νησί, το Καστελόριζο. Η ταινία, στην οποία πρωταγωνιστεί η Ελληνίδα ηθοποιός Βάνα Μπάρμπα, περιγράφει τις κωμικοτραγικές περιπέτειες μιας ομάδας Ιταλών στρατιωτών, οι οποίοι τον Ιούνιο του 1941 πηγαίνουν στο νησί σαν κατακτητές, αλλά στο τέλος ενσωματώνονται στον τοπικό πληθυσμό ξεχνώντας τελείως τον πόλεμο.

«Το μαντολίνο του λοχαγού Κορέλι»

Δέκα χρόνια αργότερα η ξένη παραγωγή που κυριάρχησε στις κινηματογραφικές αίθουσες και έφερε κατά χιλιάδες τους επισκέπτες στο όμορφο νησί του Ιονίου την Κεφαλονιά, είναι «Το μαντολίνο του λοχαγού Κορέλι», με πρωταγωνιστές τον Νικόλαο Κεϊτζ και την ανερχόμενη τότε ηθοποιό Πενέλοπε Κρούζ. Με φόντο τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, η ταινία περιγράφει την αγάπη του Ιταλού λοχαγού για την όμορφη Ελληνίδα, μια αγάπη που καταφέρνει να επιζήσει μέσα από τις τρομερές συνθήκες του πολέμου.

«Mamma mia»

Φέτος ήταν πάλι η ευκαιρία να «ταξιδέψει η Ελλάδα στην μεγάλη οθόνη» με το κλασικό μιούζικαλ «Mamma mia», στο οποίο κυριαρχούν τα τραγούδια του διάσημου συγκροτήματος της δεκαετίας του 1970, ABBA. Διάσημοι πρωταγωνιστές όπως η Meryl Streep και ο Pierce Brosnan δίνουν ζωντάνια στην ταινία. Αυτό όμως που κυριαρχεί είναι το υπέροχο ελληνικό καλοκαίρι: οι πράσινες ακτές των Σποράδων, το βαθύ γαλάζιο του Αιγαίου και το εκτυφλωτικό φως του ήλιου.

Στη ΜΕΓΑΛΗ ΟΘΟΝΗ ταξιδεύει η Ελλάδα

- Με ποια από τις παρακάτω φράσεις έχει την ίδια σημασία (είναι συνώνυμη) η λέξη «κινηματογράφος»;
 - πολύχρωμη οθόνη
 - μεγάλη εικόνα
 - μεγάλη οθόνη
- Ποιες ταινίες έχουν γυριστεί στην Ελλάδα σύμφωνα με το κείμενο και ποια χρονιά; Ποια είναι η πιο παλιά και ποια η πιο πρόσφατη;
- Σε τρεις από τις ταινίες που αναφέρονται στο κείμενο η υπόθεση εκτυλίσσεται κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου. Ποιες είναι αυτές;

- Ποια χαρακτηριστικά του ελληνικού τοπίου προβάλλονται συνήθως στις κινηματογραφικές ταινίες που γυρίζονται στην Ελλάδα;

- Με ποια ταινία ταιριάζει; Αντιστοιχίστε!

αρχαίο άγαλμα	Mamma mia
κανόνια	Το μαντολίνο του λοχαγού Κορέλι
υποβρύχιος κόσμος	Ζορμπάς
Όσκαρ μουσικής/Μάνος Χατζιδάκις	Τα κανόνια του Ναβαρόνε
Άντονι Κουίν	Για τα μάτια σου μόνο
τραγούδια των ABBA	Το παιδί και το δελφίνι
όμορφη Κεφαλονίτισσα	Ποτέ την Κυριακή
Καστελόριζο	Το απέραντο γαλάζιο
Βρετανός πράκτορας	Mediterraneo

6. Σε ποιες περιοχές της Ελλάδας έχει γυριστεί καθεμία από τις ταινίες που αναφέρονται στο κείμενο; Γράψτε τες και μετά βρείτε τες στο χάρτη:

Χωριστείτε σε ομάδες. Επιλέξτε η κάθε ομάδα μία από αυτές τις περιοχές και συγκεντρώστε πληροφορίες γι' αυτήν, π.χ. για τη γεωγραφική της θέση, τον πληθυσμό της, τα αξιοθέατα, τα προϊόντα της, παραδοσιακές συνταγές κτλ. καθώς και φωτογραφίες της. Στη συνέχεια παρουσιάστε την εργασία σας στην τάξη.

7. Στο παρακάτω κείμενο οι προτάσεις μπερδεύτηκαν μεταξύ τους. Η πρώτη πρόταση της μίας περιόδου έχει ενωθεί με τη δεύτερη πρόταση κάποιας άλλης περιόδου. Εσείς θα πρέπει να δημιουργήσετε τα σωστά ζευγάρια.

- Όταν στα μέσα του 20ού αιώνα καταφθάνουν τουρίστες από όλο τον κόσμο, **ενώ το λιμάνι του Πειραιά γίνεται διάσημο σε όλο τον κόσμο.**
- Η Σοφία Λόρεν, που παίζει μια νεαρή Ελληνίδα, βουτάει στο βυθό για σφουγγάρια **να ανατινάξει δύο τεράστια γερμανικά κανόνια.**
- Η Μελίνα Μερκούρη κερδίζει βραβείο για το ρόλο της ως Ίλια στην ταινία «Ποτέ την Κυριακή», **για να γυρίσει την ταινία «Το απέραντο γαλάζιο».**
- Κατά τη διάρκεια του Β' Παγκοσμίου πολέμου μια ομάδα συμμάχων καταδρομέων και Ελλήνων ανταρτών αναλαμβάνει **και εκεί ανακαλύπτει τυχαία ένα άγαλμα.**
- Ο ταλαντούχος σκηνοθέτης Luc Besson θα επιλέξει την Ελλάδα **φέρνουν μαζί τους και τους κινηματογραφικούς παραγωγούς.**

(Για την υποτακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 503, 504 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

(Για την παρατακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 421-424 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

8. Φανταστείτε ότι θέλετε να γυρίσετε μια ταινία στον τόπο σας για να προβάλετε τα αξιοθέατά του.

- Σκεφτείτε και συζητήστε ποιες ομορφιές του τόπου σας θα μπορούσαν να αποτελέσουν το σκηνικό για μια κινηματογραφική ταινία.
- Συνεργαστείτε μεταξύ σας και γράψτε ένα σενάριο γι' αυτήν την ταινία.

9. Βρείτε το μουσικό θέμα ή τραγούδια από τις ταινίες που αναφέρονται στο κείμενο και ακούστε τα στην τάξη.

Εκεί όπου η αρχαία πόλη συναντά τη νέα ζωή

Έρευνα της Μελίννας Καμινάρη για Αθήνα και Ελευσίνα

Σκουπίδια, κάδοι απορριμμάτων, γκράφιτι, άστεγοι, τραπεζοκαθίσματα, τσιμέντο, κτίσματα, πινακίδες, μεταλλάσσουν το τοπίο στις ζώνες που περιβάλλουν αρχαιολογικούς χώρους, μαρτυρούν την κουλτούρα του Έλληνα. Αυτόπτης μάρτυρας ο φωτογραφικός φακός που στήθηκε επί έξι χρόνια στα όρια αρχαιολογικών χώρων της Αθήνας και της Ελευσίνας, για να παρατηρήσει την πολυπλοκότητα της

αστικής ζωής και να καταγράψει πώς προστατεύονται ιστορικοί τόποι αλλά και πώς οι Νεοέλληνες τους αντιμετωπίζουν. Οι εικόνες είναι αποκαλυπτικές.

Η φωτογράφος ξεκίνησε το 2003 αρχικά για να διερευνήσει πόσο η δημιουργική φωτογραφία μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως εργαλείο έρευνας. Επέλεξε δύο πόλεις σημαντικές της αρχαιότητας κι αποτύπωνε το σκηνικό καρέ καρέ εκεί όπου συναντιέται η αρχαία και η σύγχρονη πόλη. Έστησε το φακό της σε συγκεκριμένα σημεία από το 2003 ως το 2008. Στη Ρωμαϊκή Αγορά, την Αρχαία Αγορά, τον Κεραμεικό και τον αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας, στα «όρια όπου η καθημερινή ζωή έρχεται σε αντίθεση με τη διαφορετική ατμόσφαιρα των ανοιχτών αρχαιολογικών χώρων».

Φωτογράφιζε χειμώνα - καλοκαίρι από το ίδιο σημείο, κατά μήκος των ορίων, τους πεζόδρομους και τις ζώνες που περιβάλλουν τους αρχαιολογικούς χώρους με την ίδια οπτική. Ταυτόχρονα πήρε συνεντεύξεις από άτομα που αποτελούν την ανθρωπογεωγραφία αυτών των περιοχών -περιόικους, εργάτες, φύλακες, αρχαιολόγους, άστεγους, περαστικούς- για να «καταγράψει» τη συμπεριφορά προς τα εναπομείναντα ερείπια του ένδοξου παρελθόντος. Στόχος της από την αρχή ήταν να κάνει έναν υπαινιγμό της ελληνικής πραγματικότητας. Αυτό που απεκόμισε η ίδια συμπυκνώνεται μέσα σε μια λέξη: «Αναρχία». Δένδρα εξαφανίζονται, κτίρια εμφανίζονται, σκουπίδια κατοικοεδρεύουν, άστεγοι γνωρίζουν περισσότερα για το χώρο παρά οι κάτοικοι.

Γιώτα Μυρτσιώτη, εφημ. *Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ*, 28/9/2010 (δισκευή)

Εκεί όπου η αρχαία πόλη συναντά τη νέα ζωή

1. Διαβάστε προσεκτικά το κείμενο και κυκλώστε τη σωστή απάντηση:

● **Η Μελίνα Καμινάρη θέλησε με την έρευνά της να παρατηρήσει:**

- α. τη συμπεριφορά των Νεοελλήνων απέναντι στους ιστορικούς τόπους και την κατάσταση που επικρατεί γύρω από αυτούς.
- β. τα κτίρια που χτίζουν οι Νεοέλληνες.
- γ. πώς γίνονται οι ανασκαφές στους αρχαιολογικούς χώρους.

● **Εργαλείο της έρευνάς της ήταν**

- α. η μουσική.
- β. ο κινηματογράφος.
- γ. η φωτογραφία.

● **Η Καμινάρη έκανε της έρευνά της**

- α. μέσα σε πολυκατοικίες της Αθήνας και της Ελευσίνας.
- β. μέσα στους αρχαιολογικούς χώρους της Αθήνας και της Ελευσίνας.
- γ. στις ζώνες γύρω από τους αρχαιολογικούς χώρους, στα σύνορα των αρχαίων μνημείων με τη νέα πόλη.

2. Περιγράψτε τη μέθοδο που ακολούθησε η φωτογράφος για την έρευνά της:

- Πού έστησε το φωτογραφικό φακό της;

- Πόσα χρόνια διάρκεσε η έρευνα;

- Τι φωτογράφιζε;

- Με ποιους συνομίλησε;

3. Η φωτογράφος καταλήγει στο συμπέρασμα ότι στα σημεία που συναντιέται η αρχαία πόλη με τη νέα ζωή επικρατεί αναρχία. Συμπληρώστε τις παρακάτω προτάσεις με βάση το κείμενο για να βρείτε το περιεχόμενο που δίνει σε αυτή τη λέξη:

Δέντρα _____

Κτίρια _____

Σκουπίδια _____

Άστεγοι _____

4. «Δένδρα εξαφανίζονται, κτίρια εμφανίζονται, σκουπίδια κατοικοεδρεύουν, άστεγοι γνωρίζουν περισσότερα για το χώρο παρά οι κάτοικοι».

Χωρίστε το παραπάνω απόσπασμα σε προτάσεις. Συνδέονται αυτές ή παραμένουν ασύνδετες; Τι τις χωρίζει;

5. Κάντε τη δική σας έρευνα στα σημεία όπου η αρχαία πόλη συναντά τη νέα ζωή. Επισκεφτείτε έναν αρχαιολογικό χώρο, ένα ιστορικό κτίριο ή άλλο μνημείο της περιοχής σας.

- Παρατηρήστε τη ζώνη που βρίσκεται γύρω από τον αρχαιολογικό χώρο ή το μνημείο και τραβήξτε φωτογραφίες. Ποια είναι η κατάσταση που επικρατεί εκεί Καθαριότητα, τάξη, σκουπίδια;
- Παρατηρήστε τα σύγχρονα κτίσματα που βρίσκονται γύρω από αυτό και φωτογραφίστε τα. Δένουν αρμονικά με το μνημείο ή έρχονται σε αντίθεση με αυτό;
- Συζητήστε με επισκέπτες, περαστικούς και με κατοίκους της περιοχής σχετικά με το μνημείο αυτό. Φτιάξτε ένα ερωτηματολόγιο με το οποίο να τους κάνετε ερωτήσεις σχετικά με το μνημείο ώστε να διαπιστώσετε τι γνωρίζουν για αυτό. Παρατηρήστε τη συμπεριφορά τους όσο βρίσκονται μέσα ή γύρω από το χώρο του μνημείου.

6. Στη συνέχεια παρουσιάστε στην τάξη τα συμπεράσματα της έρευνάς σας σχετικά με τα παραπάνω ερωτήματα. Χρησιμοποιήστε και τις φωτογραφίες σας για να τεκμηριώσετε τα συμπεράσματά σας.

7. Χωριστείτε σε ομάδες και επιλέξτε η κάθε ομάδα έναν από τους αρχαιολογικούς χώρους της Ελλάδας. Μπορεί να είναι ένας από τους αρχαιολογικούς χώρους που αναφέρονται στο κείμενο (Ρωμαϊκή Αγορά, Αρχαία Αγορά, Κεραμεικός, αρχαιολογικός χώρος της Ελευσίνας), κάποιος αρχαιολογικός χώρος που έχετε επισκεφτεί ή έχετε δει φωτογραφίες του και σας έχει εντυπωσιάσει, ή κάποιος αρχαιολογικός χώρος της περιοχής σας.

Συγκεντρώστε πληροφορίες γι' αυτόν όπως:

- ✓ πότε διαμορφώθηκε/κτίστηκε και από ποιους
- ✓ από πού πήρε το όνομά του
- ✓ από ποια κτίσματα αποτελείται και ως τι χρησίμευε
- ✓ τι έχει διασωθεί σήμερα κτλ.

Στο τέλος της εργασίας σας σημειώστε από πού αντλήσατε τις πληροφορίες σας.

8. Το σχολείο σας διοργανώνει έναν διαγωνισμό φωτογραφίας με θέμα «Ομορφίες του τόπου μου». Σχεδιάστε την αφίσα του διαγωνισμού και το σύντομο κείμενο που θα τη συνοδεύει. Γράψτε την προκήρυξη του διαγωνισμού στην οποία θα αναφέρεται το θέμα και ο σκοπός του διαγωνισμού, ο κανονισμός καθώς και το έπαθλο για τους νικητές. Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το κείμενο και την αφίσα που ακολουθεί ως παράδειγμα.

ΜΑΘΗΤΙΚΟΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΣ

Η Σκιάθος που αγαπώ... η Σκιάθος που με πληγώνει

«Μια εικόνα, χίλιες λέξεις». Κι αυτό αποδεικνύεται καθημερινά, αφού οι εικόνες μάς κατακλύζουν από παντού. Η φωτογραφία μπορεί να αποτελέσει μέσο έκφρασης για μικρούς και μεγάλους. Με μια φωτογραφική μηχανή μπορείς να ανακαλύψεις ξανά τον κόσμο γύρω σου και να αποτυπώσεις εικόνες που σου προκαλούν κάθε είδους συναισθήματα. Άπλωσε το βλέμμα γύρω σου και δείξε αυτό που σε εντυπωσιάζει και σε συγκινεί και αυτό που σε προβληματίζει και σε ανησυχεί.

Εκφράσου, εντυπωσιάσε, ξάφνιασε με τη φωτογραφία σου και μετάφερε τη φρεσκάδα της ματιάς σου και της σκέψης σου στον κόσμο των μεγάλων.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι μαθητές των Δημοτικών Σχολείων, του Γυμνασίου και του Γενικού Λυκείου της Σκιάθου.

Παρακαλούμε να υποβληθούν μέσα σε φάκελο Α4, το ανώτερο, τέσσερις (4) φωτογραφίες (ασπρόμαυρες ή έγχρωμες), διαστάσεων 15Χ21 cm.

Πίσω από κάθε φωτογραφία πρέπει να υπάρχει αυτοκόλλητη ετικέτα, όπου θα αναγράφονται το ονοματεπώνυμο του μαθητή, η ηλικία του, η τάξη του και το σχολείο στο οποίο ανήκει και το τηλέφωνό του.

Παρακαλούμε επίσης να υπάρχει στο πίσω μέρος της φωτογραφίας μια δεύτερη αυτοκόλλητη ετικέτα στην οποία θα αναγράφεται ο προτεινόμενος τίτλος της.

Μπορείτε να υποβάλλετε τις συμμετοχές σας από την 1η Νοεμβρίου 2010 μέχρι τις 31 Μαρτίου 2011.

Ο Πολιτιστικός Οργανισμός του Δήμου Σκιάθου θα βραβεύσει τις καλύτερες φωτογραφίες. Όλες οι φωτογραφίες θα παρουσιαστούν σε έκθεση που θα γίνει στο τέλος της σχολικής χρονιάς.

Πώς μας βλέπουν οι ξένοι που ζουν στην Ελλάδα

«Σύμπτωμα ουσιαστικό της νεοελληνικής ψυχής: η μυθοπλασία. Πλάθουμε μύθους για τον εαυτό μας. Και μετά είμαστε δυστυχημένοι, γιατί φαινόμενα καταλύτεροι από τους μύθους»... Γράφει ο συγγραφέας Νίκος Δήμου στο βιβλίο του «Η δυστυχία τού να είσαι Έλληνας».

Κι αν οι Έλληνες έπλασαν όντως τους μύθους που ήθελαν ή που τους βόλευαν, οι αλλοδαποί που είχαν την ευκαιρία να μας γνωρίσουν καλά μιλούν για την πραγματικότητα του Έλληνα που είδαν εκείνοι. Είτε αυτή μοιάζει με το μύθο είτε απέχει χιλιόμετρα...

Η Μάγκι από τη Μ. Βρετανία, η Σάρα από τον Καναδά και τη Νότια Κορέα, ο Μπραντ από τις ΗΠΑ και ο Φραντσέσκο από την Ιταλία περιγράφουν τον ελληνικό λαό, όπως τον κατάλαβαν ζώντας και δουλεύοντας οι ίδιοι στην Ελλάδα. Θερμoί, ανοιχτόκαρδοι, παθιασμένοι αλλά και γκρινιάρηδες και ρατσιστές είναι κάποιοι χαρακτηρισμοί για τους Έλληνες στους οποίους συγκλίνουν οι απόψεις των ξένων.

Η Σάρα Γιου από τον Καναδά (με γονείς Νοτιοκορεάτες) ζει εδώ και 15 χρόνια στην Ελλάδα και σήμερα εργάζεται ως καθηγήτρια Αγγλικών. Η φράση της «Ο Έλληνας μπορεί να είναι ο καλύτερος ή ο χειρότερος άνθρωπος» τα λέει όλα. «Οι Έλληνες είναι γνήσιοι άνθρωποι που λειτουργούν με την καρδιά τους, κάτι που δεν το έζησα ούτε στον Καναδά ούτε στις ΗΠΑ. Έχουν πάθος για τη ζωή, αν και γκρινιάζουν αντί να αντιδρούν διότι έχουν πειστεί ότι δεν μπορούν να αλλάξουν τίποτα». Επίσης, διαπιστώνει την αξία της οικογένειας στην Ελλάδα και τη στενότητα των σχέσεων.[...]

Τη Μάγκι Νιαγάσα έφερε στην Ελλάδα από τη Μ. Βρετανία πριν από 31 χρόνια ο έρωτας και ο γάμος. Η ζωή της είναι μοιρασμένη σε Αθήνα και Κω. «Κάποτε οι Έλληνες ήταν πιο φιλόξενοι. Σήμερα, ίσως επειδή είναι πολλοί οι αλλοδαποί, η στάση τους είναι λιγότερο φιλική. Εξακολουθούν όμως να είναι ανοιχτοί και δε φοβούνται να δείξουν τα συναισθηματά τους», λέει η Μάγκι. Της αρέσει η αίσθηση της αλληλεγγύης μεταξύ συγγενών και φίλων και την εξηγεί συγκρίνοντας την κοινωνική πραγματικότητα Ελλάδας και Αγγλίας. «Ίσως επειδή στην Ελλάδα δεν υπάρχει ουσιαστική κοινωνική πρόνοια, για τη λύση

των προβλημάτων σου πρέπει να βασιστείς στις σχέσεις σου, δηλαδή στην οικογένεια και τους φίλους. Στην Αγγλία όπου η πρόνοια είναι πιο οργανωμένη, ο κόσμος δε νιώθει την ανάγκη ούτε να ζητήσει βοήθεια αλλά ούτε και να συμπαρασταθεί στον διπλανό του».

Την εξοργίζει η έλλειψη σεβασμού στο περιβάλλον και την ενοχλούν οι Έλληνες οι οποίοι δε λογαριάζουν και δεν καταλαβαίνουν τον άλλο ή δεν έχουν λεπτούς τρόπους.

Σνομπ και αργοί

Ο Φραντσέσκο Σιρακουσάνο ζει εδώ και πέντε χρόνια στην Ελλάδα και δηλώνει πως νιώθει καλύτερα και πιο ασφαλής απ' ό,τι στην Ιταλία. Δεν εντοπίζει ιδιαίτερες διαφορές στη νοοτροπία και πιστεύει ότι οι Έλληνες είναι ανοιχτοί, μοντέρνοι αλλά και παραδοσιακοί, άρα αντιφατικοί. «Έχω παρατηρήσει ότι συμπεριφέρονται διαφορετικά όταν είναι μεταξύ τους και διαφορετικά όταν κάνουν παρέα με άλλους λαούς». Εκεί που κυρίως ενοχλείται είναι όταν έρχεται αντιμέτωπος με το σνομπισμό ορισμένων πλουσίων αλλά και με το ρατσισμό, που όμως δε θεωρεί μόνο ελληνικό αλλά και κατεξοχήν ιταλικό γνώρισμα. Η αργοπορία στην εξυπηρέτησή του δυσκολεύει την καθημερινότητα. «Είχα πάει το μηχανάκι μου για επισκευή και ενώ ήταν κάτι που λογικά θα τελείωνε σε μία μέρα, κράτησε μια εβδομάδα».

Ο Αμερικανός Μπραντ εργάζεται ως ηθοποιός στην Αθήνα και περιγράφει με ιδιαίτερο χιούμορ τους Έλληνες: «Τίποτα δε μ' ενοχλεί στους Έλληνες. Τους αγαπώ. Είναι θερμoί, θερμoάμοι, απρόβλεπτοι. Εντελώς απρόβλεπτοι. Δεν έχω βαρεθεί ούτε μια στιγμή μαζί τους. Έχω γνωρίσει πολλούς λαούς στα ταξίδια μου και ειλικρινά πιστεύω ότι είναι οι καλύτεροι! Μ' αρέσει που παθιάζονται με όλα. Ακόμα και από τον πιο ηλίθιο Έλληνα κάτι έχεις να μάθεις. Κάθε Έλληνας κουβαλάει τουλάχιστον δύο απόψεις για το ίδιο θέμα. Είναι στη φύση του. Δεν το κάνει επίτηδες»...

Ελενα Καρανάση, εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ,
15/07/2006 (δασκευή)

5. Η Μάγκι έχει εντυπωσιαστεί από την «αίσθηση της αλληλεγγύης μεταξύ συγγενών και φίλων» στην Ελλάδα. Τι εννοεί με αυτή τη φράση;

- Βρείτε τη σημασία της λέξης «αλληλεγγύη» στο λεξικό.
- Ποιο είναι το πρώτο συνθετικό της; Μπορείτε να σκεφτείτε και άλλες λέξεις που να έχουν το ίδιο πρώτο συνθετικό π.χ. αλληλοβοήθεια, αλληλοπροστασία κτλ.; Συμβουλευτείτε το λεξικό σας.
- Δώστε παραδείγματα αλληλεγγύης από το φιλικό και οικογενειακό σας περιβάλλον.

6. Αντιστοιχίστε κάθε επίθετο με το αντίθετό του:

θερμοί

φιλόξενοι

φιλική

απρόβλεπτοι

ηλίθιος

ασφαλής

ανοιχτοί

μοντέρνοι

έξυπνος

εχθρική

ανασφαλής

προβλέψιμοι

αφιλόξενοι

ψυχροί

παραδοσιακοί

κλειστοί

7. Μπορείτε να συμπληρώσετε τα κενά στο παρακάτω απόσπασμα του κειμένου χρησιμοποιώντας τις λέξεις της παρένθεσης;

(διότι, αν και, ότι, αντί να)

«Έχουν πάθος για τη ζωή, _____ γκρινιάζουν _____ αντιδρούν _____
έχουν πειστεί _____ δεν μπορούν να αλλάξουν τίποτα.»

- Στη συνέχεια χωρίστε το απόσπασμα σε προτάσεις. Τι προτάσεις είναι αυτές, κύριες ή δευτερεύουσες;

(Για την υποτακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 503, 504 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

8. Διαλέξτε κάποιον συμμαθητή ή φίλο σας και περιγράψτε τον χαρακτήρα του. Αναφερθείτε σε προτερήματα και ελαττώματά του, δίνοντας ταυτόχρονα παραδείγματα ώστε να δικαιολογήσετε την άποψή σας.

Γιώργος Σεφέρης, απονομή Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας, 1963

Στις 10 Δεκεμβρίου του 1963 η Σουηδική Ακαδημία στη Στοκχόλμη απέμεινε το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας στο Γιώργο Σεφέρη. Στην ομιλία του, ο μεγάλος ποιητής και πρώτος Έλληνας νομπελίστας είπε μεταξύ άλλων:

«Ανήκω σε μια χώρα μικρή. Ένα πέτρινο ακρωτήριο στη Μεσόγειο, που δεν έχει άλλο αγαθό παρά τον αγώνα του λαού του, τη θάλασσα, και το φως του ήλιου. Είναι μικρός ο τόπος μας, αλλά η παράδοσή του είναι τεράστια και το πράγμα που τη χαρακτηρίζει είναι ότι μας παραδόθηκε χωρίς διακοπή. Η ελληνική γλώσσα δεν έπαψε ποτέ της να μιλιέται. Δέχτηκε τις αλλοιώσεις που δέχεται καθετί ζωντανό, αλλά δεν παρουσιάζει κανένα χάσμα. Άλλο χαρακτηριστικό αυτής της παράδοσης είναι η αγάπη της για την ανθρωπιά κανόνας της είναι η δικαιοσύνη».

Γ. Σεφέρης, *Δοκίμες*, τόμ. 2, εκδ. Ίκαρος

Γιώργος Σεφέρης, απονομή Βραβείου Νόμπελ Λογοτεχνίας, 1963

1. Ο Γιώργος Σεφέρης μιλάει για την Ελλάδα.
 - Ποια γεωγραφικά στοιχεία δίνει για τη χώρα; Υπογραμμίστε τα στο κείμενο.
 - Ποια είναι τα μόνα αγαθά της Ελλάδας σύμφωνα με το Γιώργο Σεφέρη; Ποια από αυτά χαρακτηρίζουν το τοπίο και ποια τη ζωή των ανθρώπων;

2. «Είναι μικρός ο τόπος μας, αλλά η παράδοσή του είναι τεράστια»:
 - Συζητήστε στην τάξη τι σημαίνει αυτή η πρόταση. Ποια είναι η αντίθεση που εκφράζει;
 - Ποια επίθετα επιλέγει ο ποιητής για να την τονίσει;
 - Βρείτε συνώνυμα των επιθέτων αυτών.

3. Τι χαρακτηρίζει την ελληνική παράδοση και την ελληνική γλώσσα σύμφωνα με το Γιώργο Σεφέρη;
 - α. ότι έχουν συνέχεια μέσα στο χρόνο, ότι δε διακόπτονται μέσα στην ιστορία.
 - β. ότι παραδόθηκαν στους σύγχρονους Έλληνες με διακοπή κάποιων ετών.
 - γ. ότι δεν έχουν δεχτεί καμία αλλαγή μέσα στο χρόνο.

4. Υπογραμμίστε τις λέξεις του κειμένου που δείχνουν τις δύο σημαντικότερες αξίες της ελληνικής παράδοσης.

5. «Είναι μικρός ο τόπος μας, αλλά η παράδοση του είναι τεράστια.»
«Δέχτηκε τις αλλοιώσεις, αλλά δεν παρουσιάζει κανένα χάσμα.»
 - Ποιες από τις παρακάτω λέξεις θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν στη θέση του «αλλά» χωρίς να αλλάξει το αρχικό νόημα του κειμένου; Υπογραμμίστε τις.
και, όμως, επειδή, αντί να, ωστόσο, ή, άρα, ότι, ωστόσο, καθώς
 - Οι προτάσεις που συνδέουν είναι κύριες ή δευτερεύουσες;

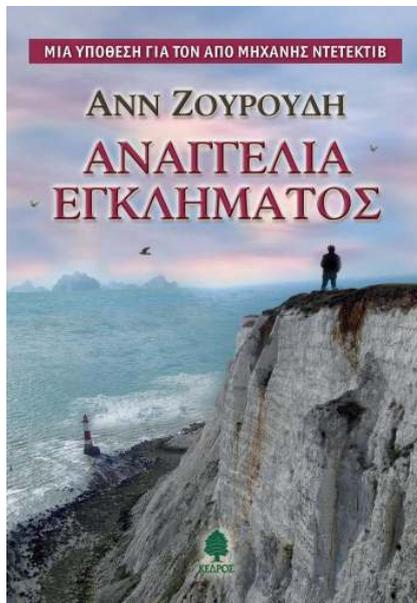
(Για την παρατακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 421-424 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

6. Ποιος άλλος Έλληνας ποιητής έχει τιμηθεί με το Βραβείο Νόμπελ Λογοτεχνίας;

«Με τα βιβλία μου προωθώ την Ελλάδα»

Στο ελληνικό αναγνωστικό κοινό η συγγραφέας Anne Zouroudi είναι εντελώς άγνωστη. Βρετανίδα, παντρεμένη με Έλληνα, γράφει αστυνομικές ιστορίες με ήρωα έναν Έλληνα ντετέκτιβ που ακούει στο ομηρικό όνομα Ερμής Διάκτορος.

[...] Η 51χρονη συγγραφέας Anne Zouroudi τρέφει βαθιά αγάπη για την Ελλάδα, γιατί «το να ταξιδεύεις από την Αγγλία προς την Ελλάδα είναι σαν να πετάς μέσα από τη σκοτεινιά προς το φως». Τη δεκαετία του 80 δούλεψε σε μια τράπεζα της Γουόλ Στριτ στη Νέα Υόρκη, μετά πήγε στο Ντένβερ του Κολοράντο και προτού επιστρέψει μόνιμα στην Αγγλία ανέλαβε το στρατηγικό σχέδιο μιας μεγάλης τουριστικής εταιρείας με συμφέροντα σε όλον τον κόσμο. «Οδηγούσα μια μαύρη BMW, φορούσα ακριβά ρούχα και είχα πολλά λεφτά- αλλά δεν ήμουν καθόλου ευτυχισμένη». Ένα καλοκαίρι αποφάσισαν με την αδελφή της να κάνουν διακοπές στην Ελλάδα. «Όταν ανακάλυψα τα ελληνικά νησιά, κατάλαβα ότι ήταν το ιδανικό αντίδοτο σε όλη αυτή την πίεση. Ηρεμία, χαλάρωση, ένας αληθινός παράδεισος!»

Εκεί έμελλε να συναντήσει και να ερωτευτεί «με την πρώτη ματιά» τον μετέπειτα Έλληνα σύζυγό της. Όπως είναι φυσικό, η Anne άρχισε να περνά

μεγάλα χρονικά διαστήματα στην Ελλάδα, και να δένεται συναισθηματικά με τους τόπους, τους ανθρώπους και την ελληνική κουλτούρα. «Όπως πάρα πολλοί Βρετανοί, λατρεύω την Ελλάδα. Αυτό που μου αρέσει περισσότερο είναι ότι ο κόσμος έχει χρόνο - για τη ζωή, για τον εαυτό του και τους άλλους, για έναν καφέ. Η κουλτούρα του “αύριο” μου αρέσει που δεν την έχουμε πλέον εδώ. Λατρεύω το καλοκαίρι στην Ελλάδα, ποιος διαφωνεί άραγε; - η θάλασσα, μια βάρκα, μια παραλία, ένα καλό μπάρμπεκιου... Οι Έλληνες είναι τόσο κοντά στην κουλτούρα τους, τη διατηρούν τόσο ζωντανή (κυρίως για χορό και μουσική). Εμείς έχουμε χάσει την εθνική μας ταυτότητα, η Ελλάδα διατηρεί ακόμη τη δική της. Λατρεύω την ελληνική κουζίνα, αλλάζει όπως αλλάζουν οι εποχές, ακόμη και τα απλά πράγματα είναι γεμάτα μυρωδιές και χρώματα. Έχω “περάσει” στον Ερμή και την αγάπη για τις ελληνικές γεύσεις. Έχει αδυναμία στην μπουγάτσα, όπως κι εγώ... Αλλά και το χιούμορ που έχουν οι Έλληνες. Το τι ακούς να λέει ο ένας στον άλλο, στα καφέ, στα λεωφορεία, είναι απίστευτα πράγματα, πολύ διασκεδαστικά». [...]

Ποιος είναι ο Ερμής

Ο ήρωας της Anne Zouroudi είναι ένας χοντρός άνδρας, ένας ερευνητής με ανορθόδοξες μεθόδους που δρα με στόχο την απονομή της δικαιοσύνης. «Ο Ερμής μου είναι, νομίζω, μοναδικός στο πεδίο –ας πούμε– της αστυνομικής λογοτεχνίας. Δεν είναι ούτε αστυνομικός ούτε ντετέκτιβ με τη στενή έννοια, αλλά μια φιγούρα που μάχεται για τη δικαιοσύνη. Εμφανίζεται εκεί ακριβώς όπου οι αρχές και οι νόμοι απέτυχαν να κάνουν σωστά τη δουλειά τους. Πρόκειται, προφανώς, για μια ενσάρκωση του θεού Ερμή που δουλεύει για μια μυστική, ανώτατη αρχή και μιλάει για τα παπούτσια του τένις που φοράει λες και είναι φτερωτά σανδάλια».

Γρηγόρης Μπέκος, εφημ. *ΤΟ ΒΗΜΑ*,
17/10/2010 (δισκευή)

«Με τα βιβλία μου προωθώ την Ελλάδα»

1. Σημειώστε Σ(ωστό) ή Λ(άθος) στις παρακάτω προτάσεις:

- Η Anne Zouroudi ήρθε για πρώτη φορά στην Ελλάδα με μια μαύρη BMW.
- Τα ελληνικά νησιά για τη συγγραφέα σημαίνουν ηρεμία και χαλάρωση.
- Λατρεύει το καλοκαίρι στην Ελλάδα, κυρίως όταν περνάει τις διακοπές της στο βουνό.
- Η Ελλάδα λόγω των πολλών τουριστών έχει χάσει την εθνική της ταυτότητα.
- Οι Έλληνες, σύμφωνα με τη συγγραφέα, έχουν πολύ χιούμορ.
- Το όνομα του ήρωά της, Ερμής Διάκτορας, το εμπνεύστηκε από τον Όμηρο.
- Η συγγραφέας, όταν βρίσκεται στην Ελλάδα, προτιμάει την ιταλική κουζίνα, γιατί η ελληνική κουζίνα της φαίνεται βαριά.

2. Πώς αισθάνεται η συγγραφέας όταν ταξιδεύει από την Αγγλία στην Ελλάδα; Ποιες είναι οι δύο λέξεις που δηλώνουν την αντίθεση ανάμεσα στις δύο χώρες;

3. Ποια είναι η εικόνα που μας δίνει η Anne Zouroudi για το καλοκαίρι στην Ελλάδα; Ποια αντικείμενα τη συνθέτουν; Ζωγραφίστε κάποιο τοπίο ή βρείτε φωτογραφίες που να συμφωνούν με την εικόνα αυτή.

4. Η συγγραφέας υποστηρίζει ότι οι Έλληνες διατηρούν ζωντανή την κουλτούρα τους. Σε ποιες μορφές της κουλτούρας αναφέρεται; Διαλέξτε τη σωστή απάντηση:

- α.** στη μουσική και στην ποίηση
- β.** στο χορό και στη ζωγραφική
- γ.** στο χορό και στη μουσική

5. Τι σημαίνει για εσάς το καλοκαίρι; Γράψτε στη συνέχεια κάποιες λέξεις που σας έρχονται στο μυαλό όταν ακούτε τη λέξη καλοκαίρι και εξηγήστε γιατί.

6. «Αυτό που μου αρέσει περισσότερο είναι ότι ο κόσμος έχει χρόνο – για τη ζωή, για τον εαυτό του και για τους άλλους, για έναν καφέ».

- Συμφωνείτε με τη συγγραφέα; Πιστεύετε ότι η εντύπωση που έχει για τη ζωή στην Ελλάδα ισχύει στην πραγματικότητα;
- Απαντήστε με βάση τον εαυτό σας, τους γονείς σας ή και άλλους γνωστούς σας. Μήπως ο χρόνος που έχει ο καθένας για τη ζωή, τον εαυτό του, τους άλλους, εξαρτάται από την ηλικία, το επάγγελμα, την εποχή του χρόνου κτλ.;

7. Οι παρακάτω προτάσεις του κειμένου χωρίζονται απλώς με κόμμα, δηλαδή είναι ασύνδετες μεταξύ τους.

- α. «Εμείς έχουμε χάσει την εθνική μας ταυτότητα, η Ελλάδα διατηρεί ακόμη τη δική της».
- β. «Λατρεύω την ελληνική κουζίνα, αλλάζει όπως αλλάζουν οι εποχές».

- Ποιες συνδετικές λέξεις θα χρησιμοποιούσατε για να τις συνδέσετε;

α. Εμείς έχουμε χάσει την εθνική μας ταυτότητα, _____ η Ελλάδα διατηρεί ακόμη τη δική της.

β. Λατρεύω την ελληνική κουζίνα, _____ αλλάζει όπως αλλάζουν οι εποχές.

(Για την υποτακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 501, 503 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

8. Φανταστείτε ότι γράφετε ένα μυθιστόρημα που διαδραματίζεται στην Ελλάδα και ότι ψάχνετε όνομα για τον ήρωά σας από την ελληνική μυθολογία ή την ιστορία. Ποιο όνομα θα διαλέγατε και γιατί; Ποιος είναι ο αγαπημένος σας ήρωας, θεός ή άλλο πρόσωπο από τη μυθολογία ή την ελληνική ιστορία;

«ΑΧ ΕΛΛΑΔΑ Σ' ΑΓΑΠΩ»

Το όνειρό μου, όπως κάθε ανθρώπου, στη διάρκεια όλου του χρόνου, είναι οι καλοκαιρινές διακοπές. Ο ιδανικός τόπος γι' αυτό το όνειρο δεν μπορεί παρά να είναι τα άγια χώματα και νερά της πατρίδας μας, της Ελλάδας.

Και λέω χώματα ή νερά γιατί εγώ κι ο φίλος μου ο Νίκος, ορειβάτης εκείνος, κολυμβητής εγώ, αποφασίσαμε φέτος να κάνουμε μαζί διακοπές.

Ένα σακίδιο
στην

πλάτη με τα απολύτως απαραίτητα είναι αρκετό γιατί τα άλλα τα εξασφαλίζει η ίδια η ελληνική φύση. Και εννοώ τον ήλιο, τη θάλασσα, τα μπιστόνια, τα αμπέλια, τα φρούτα γενικά που ξεχειλίζουν στα καλάρια της αγοράς. Έκλεισα τα μάτια και φαντάσθηκα τον ήλιο να αστράφτει πάνω στις βάρκες που σαν χρωματιστές σημαδούρες, μες στο χρυσάφιο ήλιο, δέκταναν την απεραντοσύνη του μπλε. Κι όσες σκώθηκαν τα μελέμια, τότε άκουσα τη μάνα μου που σιγομουρμούριζε:

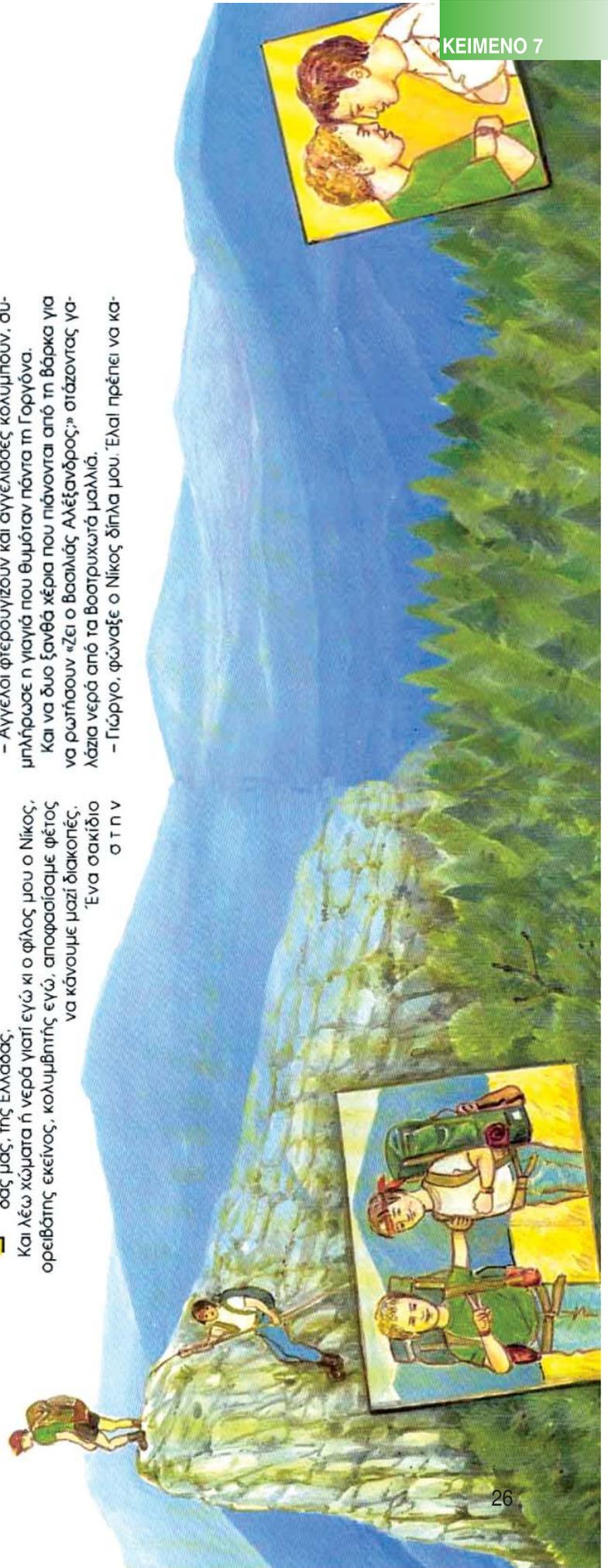
*Μες στου Αιγαίου τα νερά
άγγελοι φτερουγίζουν
και μέσα στο φτερούγισμα
τριαντάφυλλα σκορπίζουν*

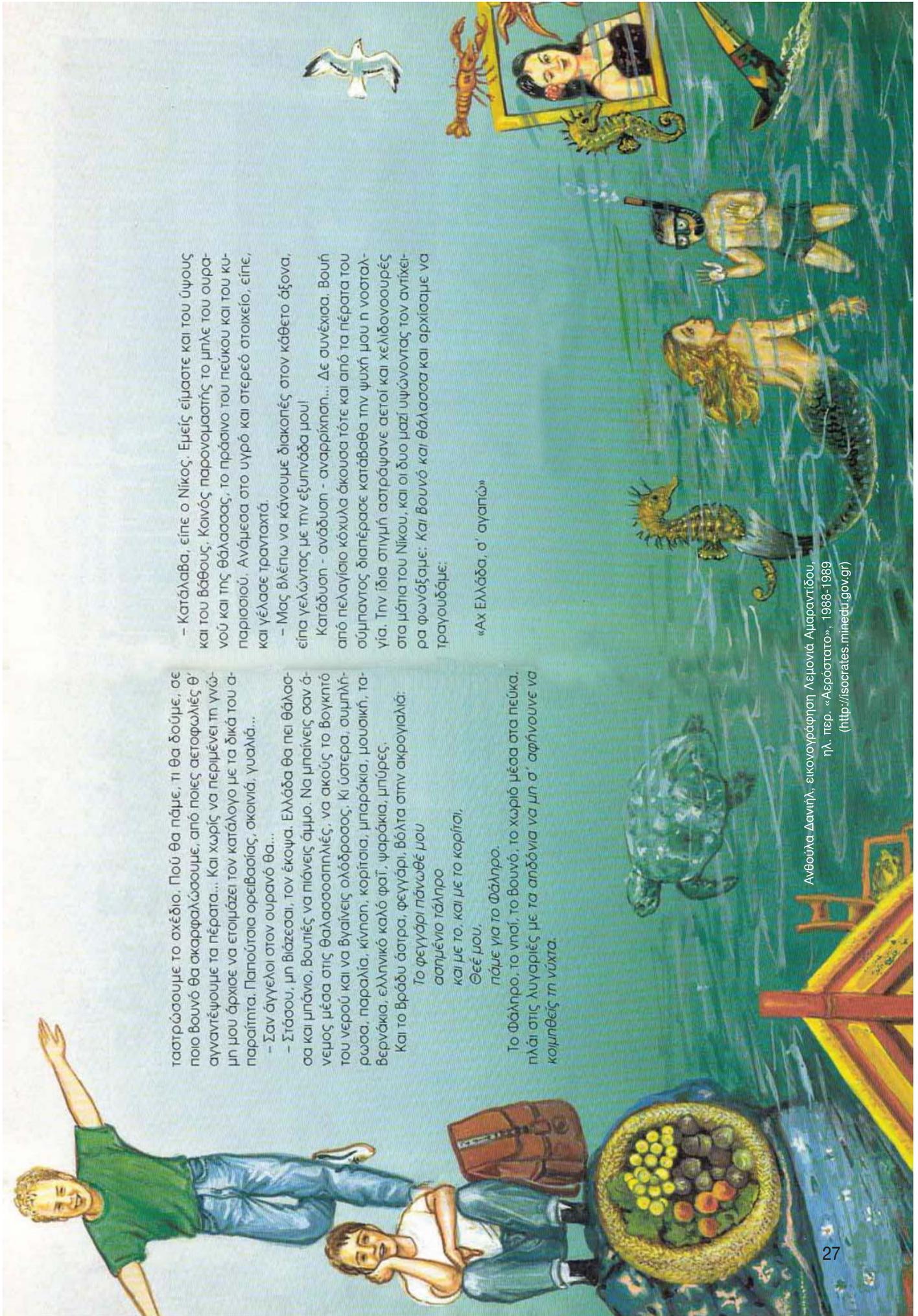
και την έπιασαν τα κλάματα, όπως κάθε φορά που η νοσταλγία του νησιού της της έτρωγε τα σωθικά.

– Άγγελοι φτερουγίζουν και αγγέλισσες κολυμπούν, συμπλήρωσε η γιαγιά που θυμόταν πάντα τη Γοργόνα.

Και να δυο ξανθά χέρια που πιάνονται από τη βάρκα για να ρωτήσουν «ζει ο Βασιλιάς Αλέξανδρος;» στάζοντας γαλάζια νερά από τα Βοστρυχωτά μαλλιά.

– Γιώργο, φώναξε ο Νίκος δίπλα μου. Έλα! πρέπει να κα-

ταστρώσουμε το σκέδιο. Πού θα πάμε, τι θα δούμε, σε ποιο βουνό θα σκαφαλώσουμε, από ποιες αετοφωλιές θ' αγναντέψουμε τα πέρατα... Και χωρίς να περιμένει τη γνώμη μου άρχισε να ετοιμάζει τον κατάλογο με τα δικά του απαραίτητα. Παπούτσια ορειβάσις, σκακινιά, γυαλιά...

- Σαν άγγελοι στον ουρανό θα...

- Στάσου, μη βιάζεσαι, τον έκοψα. Ελλάδα θα πει θάλασσα και μπάνιο, βουτιές να πιάσεις άμμο. Να μπαίνεις σαν άνεμος μέσα στις θαλασσοσπηλιές, να ακούς το βογκητό του νερού και να βγαίνεις ολόδροσος. Κι ύστερα, συμπλήρωσα, παραλία, κίνηση, κορίτσια, μπαράκια, μουσική, ταβερνάκια, ελληνικό καλό φαΐ, ψαράκια, μπύρες.

Και το βράδυ άστρα, φεγγάρι, βόλτα στην ακρογιαλιά:

Το φεγγάρι πάνωθ'έ μου
σσημένο τάληρο

και με το, και με το κορίτσι,

Θεέ μου,

πάμε για το Φάληρο.

Το Φάληρο, το νησί, το βουνό, το κοριό μέσα στα πεύκα. Πλάι στις λυγαριές με τα ανδόνια να μη σ' αφήνουνε να κοιμηθείς τη νύκτα.

- Κατάλαβα, είπε ο Νίκος. Εμείς είμαστε και του ύμου και του βόθου. Κοινός παρονομαστής το μπλε του ουρανού και της θάλασσας, το πράσινο του πεύκου και του κυπαρισσιού. Ανάμεσα στο υγρό και στερεό στοιχείο, είπε, και γέλασε τρανταχτά.

- Μας βλέπω να κάνουμε διακοπές στον κάθετο άξονα, είπα γελώντας με την εξημνάδα μου!

Κατάδυσον - ανάδυσον - αναρριχησά... Δε συνέχεια. Βουή από πελαγίσιο κόχυλα άκουσα τότε και από τα πέρατα του σύμπαντος διαπέρασε κατάβαθα την ψυχή μου η νοσταλγία. Την ίδια στιγμή αστράψανε αετοί και χελιδονοουρές στα μάτια του Νίκου, και οι δύο μαζί υψώνοντας τον αντίκειρα φωνάζαμε: *Και βουνό και θάλασσα και αρχίασμα να τραγουδάμε.*

«Αχ Ελλάδα, σ' αγαπώ»

Ανθούλα Δανιήλ, εικονογράφηση Λεμονιά Αμαραντίδου,
ηλ. περ. «Αερόστατο», 1988-1989
(<http://isocrates.minedu.gov.gr>)

«Αχ Ελλάδα σ' αγαπώ»

1. Πού θέλει να περάσει ο καθένας από τους δύο φίλους τις διακοπές του; Τι εννοεί ο αφηγητής με τη φράση «χώματα και νερά» της Ελλάδας; Συνδυάζονται και τα δύο στην Ελλάδα σύμφωνα με το κείμενο;
2. «Τα άλλα τα εξασφαλίζει η φύση.» Ποια είναι τα «άλλα» που λέει ο Γιώργος; Ποιες εικόνες βλέπει μπροστά του όταν κλείνει τα μάτια του; Υπογραμμίστε το σχετικό απόσπασμα στο κείμενο.
3. «Ζει ο βασιλιάς Αλέξανδρος;»
Γνωρίζετε τον μύθο σχετικά με τη φράση αυτή; Ποιος/ποια τη λέει και γιατί;
4. Πώς ονειρεύεται ο Νίκος τις διακοπές του και τι σχεδιάζει να πάρει μαζί του;
5. Με βάση αυτά που λέει ο Γιώργος, πώς καταλαβαίνετε ότι περνάει τις ημέρες του στις καλοκαιρινές διακοπές;

Το πρωί _____

Το μεσημέρι ή το απογευματάκι, όταν χορτάσει τη θάλασσα, τρώει _____

Το βραδάκι βγαίνει _____

6. Ποια είναι τα δύο χρώματα της Ελλάδας σύμφωνα με τους δύο φίλους;
 - α. το κίτρινο του ήλιου και το μπλε της θάλασσας.
 - β. το μπλε της θάλασσας και το πράσινο του πεύκου.
 - γ. το πράσινο του πεύκου και το καφέ της γης.

7. Συγκεντρώστε τις λέξεις του κειμένου που αναφέρονται στη θάλασσα και το βουνό και γράψτε τες στις διαφορετικές στήλες του πίνακα:

Θάλασσα	Βουνό

8. Στην παράγραφο που ακολουθεί λείπουν κάποιες λέξεις που συνδέουν τις προτάσεις μεταξύ τους. Θα μπορούσατε να τις συμπληρώσετε με βάση το κείμενο;

«Και λέω χώματα ή νερά _____ εγώ κι ο φίλος μου ο Νίκος αποφασίσαμε φέτος να κάνουμε μαζί διακοπές. Ένα σακίδιο στην πλάτη με τα απολύτως απαραίτητα είναι αρκετό, _____ τα άλλα τα εξασφαλίζει η ίδια η ελληνική φύση. Έκλεισα τα μάτια _____ φαντάστηκα τον ήλιο _____ αστράφτει πάνω στις βάρκες που σαν χρωματιστές σημαδούρες, μες στο χρυσαφένιο ήλιο, διέκοπταν την απεραντοσύνη του μπλε. Κι _____ σηκώθηκαν τα μελτέμια, τότε άκουσα τη μάνα μου που σιγομουρμούριζε.»

Για την υποτακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 503, 504 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

(Για την παρατακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 421-424 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

9. Γράψτε για τις καλοκαιρινές σας διακοπές. Πού θα σας άρεσε να τις περάσετε; Στο βουνό ή στη θάλασσα και γιατί; Τι σημαίνουν για εσάς οι διακοπές στο βουνό ή οι διακοπές στη θάλασσα; Τι θα παίρνατε μαζί σας και πώς φαντάζεστε ότι θα περνούσατε τις μέρες σας;

10. Φανταστείτε ότι θέλετε να πάτε διακοπές μαζί με κάποιον φίλο σας, όμως έχετε διαφορετικές προτιμήσεις για τον τρόπο και τον τόπο που θα περάσετε τις διακοπές σας. Ο καθένας παρουσιάζει επιχειρήματα με σκοπό να πείσει τον φίλο του ότι θα περάσουν καλύτερα όπως προτείνει αυτός. Παρουσιάστε το διάλογο στην τάξη. Ποιος από τους δύο θα κερδίσει στο τέλος; Μήπως θα πρέπει να βρεθεί μια λύση που να ευχαριστεί και τους δύο;

Ταξιδεύοντας ...12 χρόνια αργότερα

Η ATHENS VOICE συναντά τη Μάγια Τσόκλη, βουλευτή και ψυχή της εκπομπής «Ταξιδεύοντας» που φιλοξενείται από την κρατική τηλεόραση και κλείνει φέτος 12 χρόνια.

Το «Ταξιδεύοντας» ξεκίνησε με ελληνικούς προορισμούς κι επεκτάθηκε σ' όλον τον κόσμο [...] Η Μάγια Τσόκλη δηλώνει ότι η ίδια και ο Χρόνης Πεχλιβανίδης –σκηνοθέτης και παραγωγός της σειράς– δεν είδαν ποτέ το «Ταξιδεύοντας στην Ελλάδα» σαν μια τουριστική εκπομπή που θα πρότεινε ανοήτως «αποδράσεις», αλλά αντίθετα προσπάθησαν με κριτικό βλέμμα να συμβάλουν συνειδητά στην προσπάθεια αναβάθμισης του ελληνικού προϊόντος.

Ποιο είναι τελικά το «προϊόν» μας;

Μάγια Τσόκλη: Η Ελλάδα είναι μια τόσο μικρή χώρα, που κατά τη γνώμη μου τα πάντα είναι προϊόν. Φυσικά είναι οι θάλασσές μας και οι παραλίες μας και τα αρχαία μας. Όμως προϊόν είναι και τα άναρχα λιμάνια μας, και οι απαράδεκτοι ταξιτζήδες μας και τα ανύπαρκτα πεζοδρομιά μας. Προϊόν είναι ο υπέροχος περίπατος γύρω από την Ακρόπολη, αλλά και οι συμπολίτες μας που τον καταπατούν με τροχοφόρα. Προϊόν είμαστε εμείς οι ίδιοι που μπορούμε να βοηθήσουμε έναν επισκέπτη να βρει το δρόμο του, ή να τον σπρώξουμε χωρίς ένα συγγνώμη. Προϊόν είναι το θέατρο της Επιδαύρου, το ταβερνάκι δίπλα στο κύμα. Προϊόν είναι τα βουνά, τα ξωκλήσια και τα πανηγύρια μας. Όμως είναι και η κακή μας διάθεση, η επιθετική μας οδήγηση. Προϊόν είναι το Νέο Μουσείο της Ακρόπολης, το μοναδικό στον κόσμο Μουσείο Βυζαντινού Πολιτισμού της Θεσσαλονίκης, αλλά και ένας ηλικιωμένος κουρέας στους Κουραμάδες της Κέρκυρας. Είναι και η ηχορρόπανση, οι απεργίες, οι χυδαίες καφετέριες και τα σκουπίδια στους δρόμους. Προϊόν είναι η όποια αυθεντικότητα μας έχει απομείνει αλλά και κάθε νεωτερισμός που τολμούμε. Είναι η σύγχρονη τέ-

χνη μας, οι πεζογράφοι μας, τα φεστιβάλ μας, το σινεμά μας, αλλά και οι καρικατούρες που μας πλασάρει για πρότυπα η τηλεόραση. Προϊόν μας ήταν οι Ολυμπιακοί αγώνες, αλλά καταφέραμε να τους διαφθείρουμε κι αυτούς. Θέλω να πω ότι το προϊόν «Ελλάδα» που θέλουμε να πουλήσουμε είναι η πραγματικότητά μας, η αλήθεια μας.

Όποτε πώς πιστεύεις ότι πρέπει να πουλήσουμε το «προϊόν Ελλάδα»; Μην ξεχνάμε και όλη αυτή την αρνητική δημοσιότητα...

Μάγια Τσόκλη: Ας υποθέσουμε ότι έχουμε κατανοήσει όλα τα παραπάνω και ότι έχουμε αποφασίσει ως χώρα και ως πολίτες να θάψουμε τον κακό εαυτό μας και να ξαναγεννηθούμε – διότι εδώ που φτάσαμε, αυτό είναι το στοίχημα. Η γνώμη μου, λοιπόν, είναι ότι χρειάζεται μια ειλικρινής καμπάνια. [...]

Διότι αυτή είναι η αλήθεια μας. Ναι, τα θαλασσώσαμε ελαφρώς, πεινασμένοι ήμασταν, μας έφαγε η χαρά της ζωής, όμως η θάλασσα είναι εδώ, και το μελέμι και το άνυδρο τοπίο επίσης, και τα αρχαία μας, και η αγροτική ενδοχώρα μας, και τα εναπομείναντα μονοπάτια και τα πέτρινα χωριά μας και αρκετά από τα νοσταλγικά στοιχεία που μας έκαναν κάποτε διάσημους. Διότι κακά τα ψέματα. Η Ελλάδα είναι ένας προορισμός που συνδέεται στη συνείδηση όλων με το παρελθόν. Αν κανείς επιθυμεί να δει με τι μοιάζει το μέλλον, θα πάει στη Νέα Υόρκη ή στο Τόκιο. Φοβούμαι λοιπόν ότι θα πρέπει και πάλι να μας ξελασπώσουν οι παραδοσιακές αξίες μας και η απλή, νόστιμη κουζίνα μας. Κι αν χάσαμε την αυθεντικότητά μας στο όνομα της ανάπτυξης, ας πούμε ότι την αντικαταστήσαμε με καλύτερες υποδομές... [...]

εφημ. ATHENS VOICE, 12/5/2010
(www.athensvoice.gr) (διασκευή)

Ταξιδεύοντας ... 12 χρόνια αργότερα

1. Η Μάγια Τσόκλη παρουσιάζει στη συνέντευξή της μια εικόνα της σύγχρονης Ελλάδας γεμάτη αντιθέσεις. Υπογραμμίστε στο κείμενο με πράσινο τα θετικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας και με μαύρο τα αρνητικά.

2. Συζητήστε στην τάξη.
 - Ποια από τα στοιχεία που υπογραμμίσατε στην παραπάνω άσκηση αναφέρονται στη φύση και στο περιβάλλον
 - Ποια αναφέρονται στους Έλληνες και τη συμπεριφορά τους
 - Ποια στον πολιτισμό (του παρελθόντος ή της σύγχρονης εποχής)

3. Σύμφωνα με το κείμενο, η Ελλάδα για τους ξένους τουρίστες είναι ένας προορισμός
 - α. που συνδέεται με το παρελθόν.
 - β. που συνδέεται με το μέλλον και τα μελλοντικά επιτεύγματα της τεχνολογίας. Αιτιολογήστε την απάντησή σας. Ποια μέρη της Ελλάδας πιστεύετε ότι επισκέπτονται οπωσδήποτε οι περισσότεροι ξένοι που έρχονται στη χώρα μας;

4. Συζητήστε στην τάξη σας τα αρνητικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας και των Ελλήνων που προβάλλει το κείμενο.
 - Με ποια από αυτά συμφωνείτε και γιατί;
 - Με ποια διαφωνείτε;
 - Πιστεύετε ότι κάποια από αυτά μπορούν να βελτιωθούν, όπως η αγενής συμπεριφορά προς τους ξένους ή τα σκουπίδια στους δρόμους και η ηχορύπανση και πώς; Γράψτε σε μία σύντομη παράγραφο την άποψή σας.

5. Διαλέξτε τη σωστή λέξη για να συμπληρώσετε τα κενά.

- Δυστυχώς κάποιοι συμπολίτες μας καταπατούν τον πεζόδρομο μπροστά από την Ακρόπολη με _____.
 α. τροχοφόρα β. τετράτροχα γ. τετράποδα
- Σήμερα οι εργαζόμενοι κάνουν _____, γιατί ζητούν αύξηση του μισθού τους.
 α. αργία β. απεργία γ. απασχόληση
- _____ συχνά είναι ανύπαρκτα, αφού οδηγοί παρκάρουν πάνω σε αυτά τα αυτοκίνητά τους.
 α. Οι πεζόδρομοι β. Οι πεζοδιαβάσεις γ. Τα πεζοδρόμια
- Τα βράδια δεν μπορούσε να κοιμηθεί λόγω της _____ από τον γειτονικό αυτοκινητόδρομο.
 α. ηχομόνωση β. ηχορύπανση γ. ηχομόλυνση

6. Αφού διαβάσετε προσεκτικά την τελευταία παράγραφο του κειμένου, αντιστοιχίστε τα ουσιαστικά με τα επίθετα που τους ταιριάζουν:

άνυδρο		αξίες
αγροτική		τοπίο
πέτρινα		κουζίνα
παραδοσιακές		χωριά
νόστιμη		ενδοχώρα

7. Γράψτε ένα γράμμα στο δήμαρχο της πόλης σας για κάποιο σοβαρό πρόβλημα της περιοχής σας: πολλά σκουπίδια έχουν συγκεντρωθεί μπροστά στον αρχαιολογικό χώρο ή στην πανέμορφη παραλία της πόλης σας.

Στο γράμμα αυτό:

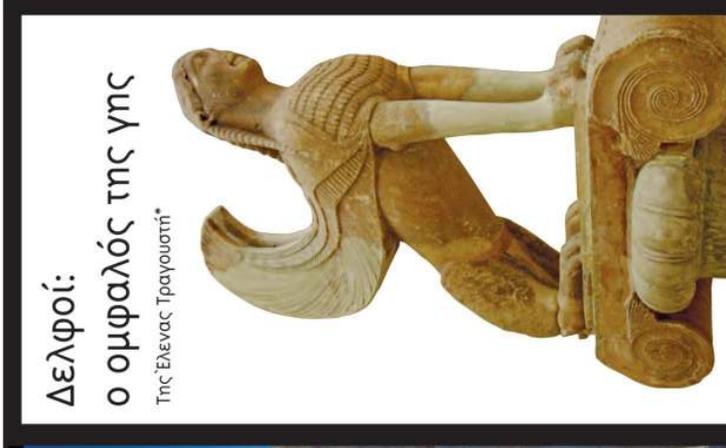
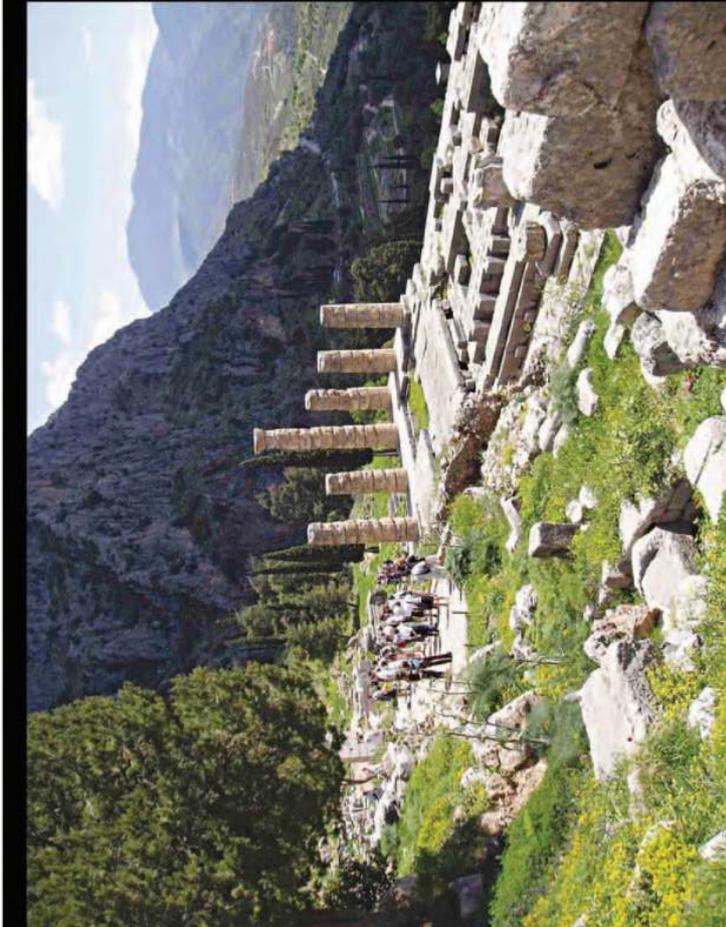
- ✓ εξηγήστε το πρόβλημα και τις αιτίες του
- ✓ αναφέρετε τις επιπτώσεις του στην τουριστική ζωή αλλά και γενικότερα στη ζωή της πόλης σας
- ✓ προτείνετε λύσεις για να αντιμετωπιστεί αυτό το πρόβλημα και παροτρύνετε σε δράση

8. Οργανώστε μια έκθεση φωτογραφίας στην τάξη σας με θέμα την Ελλάδα και τις αντιθέσεις της.

Συγκεντρώστε φωτογραφίες με τις όμορφες και άσχημες πλευρές της Ελλάδας. Αν είναι δυνατόν, βρείτε και φωτογραφίες που να περιέχουν αντιθέσεις, π.χ. αρχαιολογικούς χώρους ή πανέμορφες παραλίες με σκουπίδια, μπουτιλιάρισμα μπροστά από κάποιο μνημείο κτλ.

Δελφοί: ο ομφαλός της γης

Της Έλενας Τραγουσιτή*

Σε μια από τις πιο άγριες και όμορφες τοποθεσίες της Ελλάδας, φώλιαζε ένα από τα πιο ξακουστά και ισχυρά μαντεία του κόσμου, το μαντείο των Δελφών.

Οι αρχαίοι πίστευαν πως στους Δελφούς βρισκόταν ο ομφαλός της θεάς Γαίας, το κέντρο της γης (διότι σε αυτό το σημείο συναντήθηκαν οι δυο αετοί που αμάλπησε ο Δίας, τον έναν από την Ανατολή και τον άλλον από τη Δύση).

Οι Δελφοί στη μυθολογία

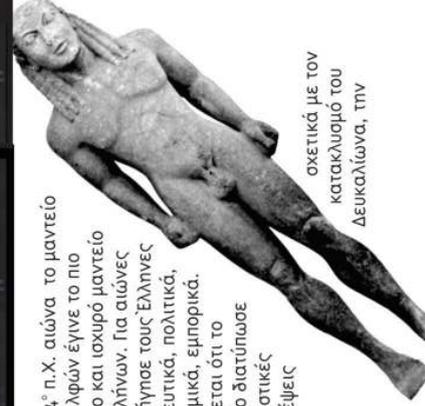
Σύμφωνα με το μύθο, αρχικά τον τόπο εξουσίαζε η θεά Γαία. Φύλακας του ήταν ο γιος της, ο φοβερός θράκοντας Πύθων, μέχρι που ήρθε ο

Απόλλων και σκότωσε τον Πύθωνα... Χρειαζόταν όμως ανθρώπους για να φροντίζουν και να λειτουργούν το ιερό. Έτσι μεταμορφώθηκε σε δελφίνη και οδήγησε στη στεριά ένα κρητικό πλοίο με τους ναύτες τους. Είπε στους ναύτες να μην τους νοιάζει που ο τόπος είναι ξερότοπος, γιατί το μαντείο θα γέμιζε με θουσαρούς και προσφορές από τα πέρατα του κόσμου, από ανθρώπους που θα ήθελαν να μάθουν τα μελλούμενα. Κι έτσι έγινε.

Οι Δελφοί στην ιστορία

Η αρχή της λειτουργίας του μαντείου χάνεται στα βάθη του μύθου. Ανάμεσα στον

6^ο και 4^ο π.Χ. αιώνα το μαντείο των Δελφών έγινε το πιο πλούσιο και ισχυρό μαντείο των Ελλήνων. Για αιώνες καθοδήγησε τους Έλληνες θρησκευτικά, πολιτικά, οικονομικά, εμπορικά. Πιστεύεται ότι το μαντείο διατήρησε καθοριστικές προβλέψεις

σχετικά με τον κατακλυσμό του Δευκαλιώνα, την

Αργοναυτική εκστρατεία και τον Τρωικό πόλεμο, ενώ ήταν καθοριστικός ο ρόλος που έπαιξε στις αποφάσεις για την ίδρυση των ελληνικών αποικιών. Σιγά σιγά η φήμη του μαντείου έφθασε στα πέρατα του κόσμου. Πόλεις, ηγεμόνες και απλοί άνθρωποι πήγαιναν να συμβουλευθούν το θεό και ύστερα εξέφραζαν την ευγνωμοσύνη τους με πλούσια δώρα και αφιερώματα. Λέγεται ότι στους Δελφούς, εκτός από τις απίστευτες ποσότητες χρυσού, υπήρχαν περί τα 5000 έργα τέχνης.

Πάνω από όλα, όμως, στους Δελφούς υπό την προστασία του Απόλλωνα και με την οργάνωση των Αμφικτυονιών (Αμφικτυονία είναι μια

Το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών

ομοσπονδία από δώδεκα πόλεις-κράτη, η οποία είχε τον έλεγχο της περιοσίας και λειτουργίας του ιερού των Δελφών) έγινε για πρώτη φορά κάτι σαν προσέδιο του ΟΗΕ.

Η παρακμή του μαντείου αρχίζει από τον 3^ο π.Χ. αιώνα με την επικράτηση του φιλοσοφικού κινήματος του ορθολογισμού. Ρωμαίοι και αργότερα Βυζαντινοί αυτοκράτορες απογομνώνουν σιγά σιγά το μαντείο από τα έργα τέχνης και τους θησαυρούς, Σλάβοι το λεπτατούν και το καταστρέφουν και λίγο αργότερα ο Αυτοκράτορας Θεοδόσιος ο Μέγας διατάζει το τέλος της λειτουργίας του. Ο τελευταίος χρησμός που έδωσε το μαντείο ήταν στον Βυζαντινό αυτοκράτορα Ιουλιανό που

προσπάθησε να επαναφέρει την Ελληνική θρησκεία και ζήτησε τη συμβουλή του μαντείου. Τότε, η Πυθία του έδωσε τον ακόλουθο χρησμό:
"Πες στον Βασιλιά ότι οι τοίχοι έχουν πέσει σε σήψη. Ο Απόλλων δεν έχει πλέον ναό, ούτε προφητείες, ούτε Κασταλία πηγή. Το ριάκι, που είχε τόσα να πει, έχει στερέψει."

Ο Άγγελος Σικελιανός και η Δελφική Ιδέα

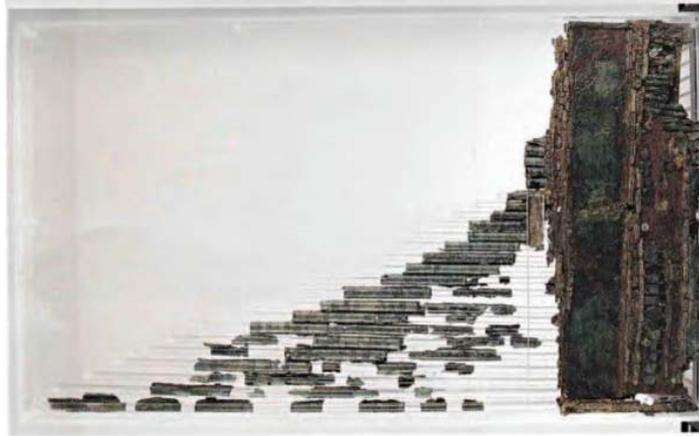
Στα νεότερα χρόνια ο ποιητής Άγγελος Σικελιανός συνέλαβε την ιδέα να δημιουργηθεί στους Δελφούς ένας νέος πνευματικός ομφαλός της γης ("Δελφική Ιδέα"), ένα κέντρο συμφιλίωσης των λαών. Για το σκοπό αυτό, ο Σικελιανός, με τη συμπαράσταση και οικονομική

βοήθεια της γυναίκας του, Εύας Πάλμπερ, οργάνωσε τις "Δελφικές Εορτές" και ανέβασε τις παραστάσεις του Προμηθέα Δεσμώτη (1927) και των Ικέτιδων (1930) του Αισχύλου στο αρχαίο θέατρο των Δελφών. Από το φιλόδοξο αυτό σχέδιο το μόνο που πραγματοποιήθηκε τελικά ήταν οι Δελφικές Εορτές.

Το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών

Οι ανθρωπιστικές και πολιτιστικές αξίες που συμβόλιζαν οι Δελφοί δεν έαθσαν ποτέ. Έτσι, η

Η αρχαία ύδραυλις

Δελφική Ιδέα του Άγγελου Σικελιανού και της Εύας Πάλμπερ ενέπνευσε αρκετά χρόνια αργότερα την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Κέντρου Δελφών. Στόχος ήταν η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού και παγκόσμιου πνευματικού πυρήνα στους Δελφούς.

Οι πρώτες συζητήσεις για την ίδρυσή του άρχισαν τη δεκαετία του '50. Η πρωτοβουλία και η εμπνευση ανήκουν βέβαια στον Κωνσταντίνο Καραμανλή, τότε πρωθυπουργό της Ελλάδας, που πρότεινε το 1961 την ιδέα στο Συμβούλιο της Ευρώπης. Η ιδέα έγινε δεκτή.

Το 1966 αρχίζει η κατασκευή του και το έργο ολοκληρώνεται το 1977. Σήμερα το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών, εκτός από τα έργα Ελλήνων και ξένων εικαστικών καλλιτεχνών που φιλοξενεί στις αίθουσες και στο πάρκο του, πραγματοποιεί πλήθος πολιτιστικών δραστηριοτήτων, όπως διεθνείς συναντήσεις αρχαίου δράματος, παραστάσεις, θεατρικά εργαστήρια, εικαστικά προγράμματα, εκπαιδευτικά προγράμματα, εκθέσεις, συμπίοσια, σεμινάρια. Επίσης, το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών έχει αποκαταστήσει το σπίτι του Άγγελου και της Εύας Σικελιανού το οποίο λειτουργεί ως μουσείο.

Η αρχαία ύδραυλις

Ένα από τα πιο ενδιαιφέροντα προγράμματα του κέντρου είναι η ανακατασκευή της αρχαίας ύδραυλιως, ενός αρχαίου μουσικού οργάνου-του πρώτου ηλεκτροφόρου στην ιστορία. Το όργανο ανακατασκευάστηκε με βάση τον αρχαιολογικό εύρημα στο Δίον, που ανακαλύφθηκε το 1992 από τον αρχαιολόγο καθηγητή κ. Δημήτρη Παντερμαλή. Σήμερα η ύδραυλις παρουσιάζεται σε διάφορες χώρες του κόσμου.

Ελενα Τραγουστή, ηλ. περ. «Αερόστατο», τεύχ. 140, 2007 (<http://isocrates.minedu.gov.gr>)

Δελφοί: ο ομφαλός της γης

1. Σε ποιο μέρος της Ελλάδας αναφέρεται το κείμενο; Μπορείτε να το βρείτε στον χάρτη; Ποια είναι η γεωγραφική του θέση;
2. Οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι στους Δελφούς βρισκόταν ο «ομφαλός της γης». Τι σημαίνει αυτό;
 - α. Ότι οι Δελφοί βρίσκονταν πάνω σε ένα ενεργό ηφαίστειο;
 - β. Ότι οι Δελφοί βρίσκονταν σε μια κοιλάδα περιτριγυρισμένοι από ψηλά βουνά;
 - γ. Ότι οι Δελφοί βρίσκονταν στο κέντρο της γης;
 Με ποιο μύθο δικαιολογούσαν αυτή την πίστη τους;

3. Συμπληρώστε τα κενά σύμφωνα με το κείμενο.
 Αρχικά τους Δελφούς εξουσίαζε _____. Φύλακάς τους ήταν ο φοβερός _____ Πύθων, μέχρι που ήρθε ο _____ και τον σκότωσε. Χρειάζονταν όμως ανθρώπους για να φροντίζουν το _____. Έτσι, μεταμορφώθηκε σε _____ και οδήγησε στη στεριά ένα _____ με τους ναύτες του. Είπε στους _____ ότι το _____ θα γέμιζε με θησαυρούς και _____ από τα πέρατα του κόσμου. Κι έτσι έγινε.

4. Σημειώστε Σ(ωστό) ή Λ(άθος) στις παρακάτω προτάσεις:

- Το μαντείο των Δελφών ήταν το δεύτερο πιο σπουδαίο μαντείο της αρχαίας Ελλάδας.
- Το μαντείο έδωσε χρησμούς για σημαντικά γεγονότα της αρχαίας ελληνικής ιστορίας.
- Όσοι ζητούσαν τη βοήθεια του μαντείου, πρόσφεραν στο θεό φρούτα και καρπούς.
- Στο μαντείο υπήρχαν μεγάλες ποσότητες χρυσού και χιλιάδες έργα τέχνης.
- Το μαντείο άρχισε να παρακμάζει τον 6ο αιώνα π.Χ. με την επικράτηση του ορθολογισμού.
- Ρωμαίοι και Βυζαντινοί αυτοκράτορες αφαίρεσαν από το μαντείο έργα τέχνης και θησαυρούς.
- Ο Θεοδόσιος ο Μέγας ήταν ο αυτοκράτορας που διέταξε να σταματήσει η λειτουργία του.

5. Ποιος ήταν ο τελευταίος βυζαντινός αυτοκράτορας που ζήτησε συμβουλή από το μαντείο των Δελφών και για ποιον λόγο; Τι έλεγε αυτός ο χρησμός; Καταλαβαίνετε το πραγματικό νόημά του;
6. Ποιος ποιητής σκέφτηκε τη Δελφική Ιδέα; Ποια ήταν το περιεχόμενο της Δελφικής Ιδέας;
7. Σήμερα στους Δελφούς έχει δημιουργηθεί το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών. Ποια είναι η δραστηριότητά του; Συμπληρώστε το παρακάτω κείμενο:

Το Ευρωπαϊκό Πολιτιστικό Κέντρο Δελφών

- φιλοξενεί _____

- πραγματοποιεί _____

- έχει αποκαταστήσει _____

- ανακατασκεύασε _____

8. Αφού ξαναδιαβάσετε προσεκτικά το κείμενο, παρουσιάστε προφορικά στους συμμαθητές σας την ιστορία του μαντείου των Δελφών.

9. Συμπληρώστε τις προτάσεις:

- Οι αρχαίοι πίστευαν πως στους Δελφούς βρισκόταν ο ομφαλός της θεάς Γαίας, **διότι** _____

- Φύλακας των Δελφών ήταν ο γιος της Γαίας, ο φοβερός δράκοντας Πύθων, **μέχρι που** _____
- Ο Απόλλωνας χρειαζόταν ανθρώπους **για να** _____

- Πόλεις, ηγεμόνες και απλοί άνθρωποι πήγαιναν στο μαντείο **για να** _____

(Για την υποτακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 503, 504 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

10. Τι ήταν η ύδραυλις; Συγκεντρώστε πληροφορίες γι' αυτήν και κάντε μια μικρή έρευνα για τα μουσικά όργανα της αρχαιότητας, την οποία θα παρουσιάσετε στην τάξη σας.

11. Γράψτε μια εργασία για τα μαντεία στην αρχαία Ελλάδα. Ανάμεσα στα θέματα που θα πρέπει να ερευνήσετε είναι τα εξής:

- ✓ Ποια ήταν τα πιο γνωστά μαντεία στην αρχαιότητα;
 - ✓ Ποιος ήταν ο ρόλος τους στην αρχαία Ελλάδα;
 - ✓ Ποια έδινε τους χρησμούς και πώς γινόταν αυτό;
 - ✓ Ποιο ήταν το χαρακτηριστικό των χρησμών;
 - ✓ Ποιοι είναι γνωστοί χρησμοί που έδωσαν τα μαντεία;
- κτλ.

Μην ξεχάσετε στο τέλος της εργασίας να αναφέρετε τις πηγές που χρησιμοποιήσατε για να συγκεντρώσετε το υλικό σας.

Απόλαυσε την Ελλάδα

Γαστρονομία

Ένα από τα αυθεντικά πολιτιστικά στοιχεία ενός τόπου είναι η γαστρονομία. Οι ιδιαιτερότητες της γεύσης από την κουζίνα μιας περιοχής [...] «αποκαλύπτουν» στοιχεία της πολιτιστικής και οικονομικής ιστορίας της. Συγχρόνως η γεύση μοιάζει να είναι ένας τρόπος επικοινωνίας. Ένας τρόπος για να «μιλήσει» κάποιος στην καρδιά του άλλου.

Η ελληνική γαστρονομία έχει μια ιστορία περίπου 4.000 ετών, με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που βασίζονται στα αγνά και μοναδικής ποιότητας προϊόντα της ελληνικής γης. [...]

Στην ελληνική διατροφική παράδοση το γευστικό αποτέλεσμα συνδυάζεται αρμονικά με την υψηλή διατροφική αξία. Δεκάδες επιστημονικές μελέτες έχουν αποδείξει τη θετική επίδραση του ισορροπημένου ελληνικού διαιτολογίου στην υγεία, στην ομορφιά, στη μακροζωία. Επιπλέον, η διατροφική κουλτούρα των Ελλήνων έχει παραδοσιακά προσθέσει και μια κοινωνική διάσταση στο τραπέζι, συνδυάζοντας τη γευστική ικανοποίηση με την ψυχαγωγία και την επικοινωνία, διατηρώντας μέχρι σήμερα κάποιους απόηχους από τα αρχαία συμπόσια.

Σε αντίθεση με την αντίληψη που ο περισσότερος κόσμος έχει για την ελληνική κουζίνα, θα ανακαλύψετε ότι η τελευταία δεν είναι μόνο ο «μουσακάς», το «σουβλάκι» και η «χωριάτικη σαλάτα», αλλά ότι αποτελείται από μία μεγάλη ποικιλία πιάτων που μπορούν να ικανοποιήσουν πλήρως τις γαστρονομικές αναζητήσεις τόσο των κρεατοφάγων όσο και των χορτοφάγων.

Παραδοσιακή κουζίνα

Στο σταυροδρόμι Ανατολής και Δύσης, η ελληνική κουζίνα έχει έντονες επιρροές από τη «γειτονιά» της, ενώ οι μειξίες αυτές σε συνδυασμό με την εθνική παράδοση 4.000 περίπου ετών, δίνουν ένα αποτέλεσμα μοναδικό και χαρίζουν στον επισκέπτη αξέχαστες γαστρονομικές εκπλήξεις.

Στηριγμένη στις μοναδικά υλικά της ελληνικής γης, είτε πρόκειται για φρέσκα φρούτα και λαχανικά, είτε για γαλακτοκομικά προϊόντα, είτε για βότανα και μπαχαρικά, η ελληνική παραδοσιακή κουζίνα δίκαια θεωρείται μία από τις καλύτερες του κόσμου!

Κάθε περιοχή στην Ελλάδα έχει τις δικές της παραδοσιακές συνταγές! Οι συνταγές κάθε περιοχής, ορεινής ή νησιωτικής, της ανατολικής ή της δυτικής Ελλάδας, αποτυπώνουν τον τρόπο ζωής και την τοπική, οικονομική και κοινωνική ταυτότητα κάθε περιοχής.

Πιάτα με ψάρι και ανατολικές επιρροές στα νησιά του

Αιγαίου, πιάτα με κρέας και σούπες στη βόρεια και ορεινή Ελλάδα. Αξίζει ωστόσο μια ξεχωριστή αναφορά στο ελληνικό ελαιόλαδο. Συνοδεύει σχεδόν όλα τα πιάτα, είναι άριστης ποιότητας και έχει αποδειχτεί πολύτιμο για την υγεία. Αλλά και τα λαχανικά, που καλλιεργούνται με φυσικό τρόπο εφόσον οι ήπιες κλιματολογικές συνθήκες το επιτρέπουν, έχουν τη δική τους συμβολή στην παραδοσιακή ελληνική κουζίνα. Γεύσεις όπως της ντομάτας, του καρότου, του μαϊντανού, του σκόρδου, σε συνδυασμό ή ξεχωριστά, πλουτίζουν με τον τρόπο τους τη γαστρονομική πανδαισία.

Σταφύλια, βερίκοκα, ροδάκινα, κεράσια, πεπόνι, καρπούζι αλλά και πολλά άλλα φρούτα έχουν τη δική τους μοναδική συμβολή στο πανηγύρι των γευστικών αισθήσεων. Επίσης, μυρωδικά και βότανα όπως το θυμάρι, η ρίγανη, το δενδρολίβανο, ο δυόσμος, εκτός από το γευστικό άρωμα που προσθέτουν, έχουν και σπουδαίες θεραπευτικές ιδιότητες.

Δεν πρέπει να παραλείψει κανείς να δοκιμάσει τα ελληνικά τυριά, και κυρίως τη φέτα. Η μοναδική πανίδα στους χλοερούς βοσκότοπους δίνει στο κρέας των ζώων ελευθέρως βοσκής, όπως πρόβατα και κασίκες, μοναδική γεύση, που δε συναντιέται πουθενά αλλού.

Τέλος, από τα πεντακάθαρα νερά του Αιγαίου και του Ιονίου πελάγους αλιεύονται κάποια από τα νοστιμότερα ψάρια και θαλασσινά, που, όπως είναι άλλωστε γνωστό, ως «μεσογειακά» είναι πολύ καλύτερα από εκείνα των ωκεανών.

Παραδοσιακά προϊόντα

Η παραδοσιακή ελληνική κουζίνα, ένα σύνολο που στη βάση του έχει τα αγνά προϊόντα της ελληνικής φύσης αποτελεί ένα ισορροπημένο μοντέλο διατροφής, που μπορεί να εξασφαλίσει μια καλύτερη ποιότητα ζωής και σωματικής υγείας. Προϊόντα μοναδικής ποιότητας και αξεπέραστης διατροφικής αξίας, όπως η ελιά και το έξιτρα παρθένο ελαιόλαδο, τα γαλακτοκομικά

και τυροκομικά, το μέλι, το ούζο, τα ψάρια, οι χυμοί, το νερό, οι ξηροί καρποί, τα κρασιά, η μαστίχα Χίου, ο κρόκος Κοζάνης, τα γλυκά κουταλιού και άλλα πολλά, δημιουργούν μια εύγευστη και πλούσια σε θρεπτικά συστατικά κουζίνα, που μπορεί να καλύψει τις υψηλές γευστικές και διατροφικές ανάγκες του σύγχρονου ανθρώπου.

Απόλαυσε την Ελλάδα

1. Τι σημαίνει η λέξη γαστρονομία; Συμβουλευτείτε το λεξικό σας.

γαστρονομία: _____

2. Όταν λέμε ότι η ελληνική κουζίνα έχει «υψηλή διατροφική αξία», τι εννοούμε; Κυκλώστε τη σωστή απάντηση:
- α. Ότι έχει πολλές θερμίδες και άρα παχαίνει;
 - β. Ότι έχει υψηλή περιεκτικότητα σε λιπαρά;
 - γ. Ότι έχει θετική επίδραση στην υγεία και στη ζωή μας;

3. Σημειώστε Σ(ωστό) ή Λ(άθος) στις παρακάτω προτάσεις:

- Το πρώτο βιβλίο μαγειρικής στην ιστορία γράφτηκε το 4.000 π.Χ.
- Η ελληνική κουζίνα έχει επηρεαστεί από τη Δύση και την Ανατολή λόγω της γεωγραφικής της θέσης.
- Η ελληνική κουζίνα στην πραγματικότητα προτείνει μόνο πιάτα με κρέας.
- Στην ελληνική κουζίνα ιδιαίτερη θέση έχει το ελαιόλαδο.
- Τα ψάρια που ψαρεύονται στο Αιγαίο και το Ιόνιο πέλαγος είναι πιο νόστιμα από τα ψάρια του Ατλαντικού.

4. Στο κείμενο η ελληνική κουζίνα περιγράφεται με πολύ ελκυστικό τρόπο και τονίζονται όλα τα θετικά της χαρακτηριστικά. Για ποιους σκοπούς, πιστεύετε, έχει γραφτεί το κείμενο αυτό, σε ποιους απευθύνεται και τι θέλει να πετύχει;

5. Εκτός από γευστική ικανοποίηση, τι άλλο σημαίνει το φαγητό και το τραπέζι για τους Έλληνες;
- α. Μια ευκαιρία να βρεθούν με την οικογένειά τους και τους φίλους τους και να ψυχαγωγηθούν;
 - β. Μια ευκαιρία να σκεφτούν τα προβλήματα της ημέρας;
 - γ. Έναν τρόπο για να περάσει η ημέρα γρηγορότερα;

6. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά πιάτα στα νησιά του Αιγαίου και ποια στη βόρεια και ορεινή Ελλάδα; Γιατί, σύμφωνα με το κείμενο, διαφέρουν οι συνταγές ανάλογα με την περιοχή;
7. Το κείμενο μιλάει για «ήπιες κλιματολογικές συνθήκες». Ποιο είναι το κλίμα της Ελλάδας;
8. Στα δύο αποσπάσματα του κειμένου οι προτάσεις μπερδεύτηκαν. Μπορείτε να τις βάλετε στη σειρά ώστε να σχηματιστεί το σωστό νόημα;

	Στο σταυροδρόμι Ανατολής και Δύσης, η ελληνική κουζίνα έχει έντονες επιρροές από τη «γειτονιά» της
	και χαρίζουν στον επισκέπτη αξέχαστες γαστρονομικές εκπλήξεις.
	ενώ οι μείξεις αυτές σε συνδυασμό με την εθνική παράδοση,
	δίνουν ένα αποτέλεσμα μοναδικό

	Αντίθετα θα ανακαλύψετε
	αλλά ότι αποτελείται από μία μεγάλη ποικιλία πιάτων
	ότι η ελληνική κουζίνα δεν είναι μόνο ο «μουσακάς», το «σουβλάκι» και η «χωριάτικη σαλάτα»,
	να ικανοποιήσουν πλήρως τις γαστρονομικές αναζητήσεις τόσο των κρεατοφάγων όσο και των χορτοφάγων
	που μπορούν

(Για την υποτακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 503, 504 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

(Για την παρατακτική σύνδεση βλ. ασκήσεις 421-424 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

9. α. Υπογραμμίστε τα ελληνικά προϊόντα που αναφέρονται στο κείμενο. Μπορείτε να συμπληρώσετε τον κατάλογο και με άλλα που γνωρίζετε;
- β. ελαιόλαδο, τυροκομικά προϊόντα, κρασί, κρόκος Κοζάνης, μαστίχα Χίου, φάβα Σαντορίνης: Διαλέξτε ένα από αυτά τα προϊόντα, συγκεντρώστε πληροφορίες και παρουσιάστε τες στην τάξη (π.χ. πού και πώς καλλιεργούνται/παράγονται, ποια είναι η ιστορία τους, ποιες είναι οι ποικιλίες τους/τα είδη τους, ποιες οι θρεπτικές τους ιδιότητες κτλ).
- γ. Ποια προϊόντα παράγονται στον τόπο σας; Κάντε μια σύντομη παρουσίασή τους.
- δ. Κάποια από τα ελληνικά προϊόντα όπως η φάβα Σαντορίνης, το φιστίκι Αιγίνης, ο κρόκος Κοζάνης, η μαστίχα Χίου έχουν ανακηρυχθεί ως προϊόντα Προστατευμένης Ονομασίας Προέλευσης ή αλλιώς ΠΟΠ. Μπορείτε να βρείτε τι σημαίνει αυτός ο όρος; Κάντε μια έρευνα σε σχέση με τα ελληνικά προϊόντα που ανήκουν στην κατηγορία ΠΟΠ.

10. Γράψτε μια παραδοσιακή συνταγή της περιοχής σας ή τη συνταγή του αγαπημένου σας φαγητού.

Θα πρέπει να αναφέρετε τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν, σε ποια ποσότητα, καθώς και οδηγίες για την εκτέλεση σας συνταγής. Το παράδειγμα που ακολουθεί θα σας βοηθήσει. Στο τέλος, συγκεντρώστε τις συνταγές σας και φτιάξτε το βιβλίο μαγειρικής σας τάξης σας.

Σπανακόπιτα

Υλικά

1 ½ κιλό σπανάκι
4-5 φρέσκα κρεμμυδάκια
3/4 του κιλού φέτα
2-3 χτυπημένα αυγά
αλάτι, πιπέρι
ψιλοκομμένο μαιντανό
και άνηθο
1 φλιτζάνι λάδι
1/5 κιλό φύλλα κρούστας

Εκτέλεση:

Πλύνετε καλά το σπανάκι και ψιλοκόψτε το. Προσθέστε μία κουταλιά σούπας αλάτι και τρίψτε το σπανάκι με τα χέρια σας. Αφήστε το στο αλάτι για μία ώρα και κατόπιν στραγγίστε το καλά. Προσθέστε 1/3 φλιτζανιού λάδι, τα κρεμμυδάκια, τη φέτα σε μικρά κομμάτια, τα αυγά, τον άνηθο και τον μαιντανό, το αλάτι και το πιπέρι. Σε ένα βουτυρωμένο ταψί απλώστε το ένα φύλλο της κρούστας. Αλείψτε το με λάδι. Κατόπιν απλώστε το μείγμα και καλύψτε το με 6 φύλλα κρούστας, αλείφοντας το καθένα με λάδι. Με ένα μυτερό μαχαίρι χαράξτε τα 3 πάνω φύλλα της κρούστας σχηματίζοντας τετράγωνα των 6 εκατοστών περίπου. Πασπαλίστε το με νερό έτσι ώστε να αποτρέψετε τα φύλλα να διπλώσουν. Ψήστε τη σπανακόπιτα σε μέτριο φούρνο για 40-45 λεπτά. Αφήστε τη να κρυώσει και κατόπιν κόψτε το σε τετράγωνα. Σερβίρετέ την ζεστή ή κρύα. Γίνονται περίπου 20 μερίδες.

www.visitgreece.gr

Ταξιδέψτε στην Ελλάδα

*Σ' όλους τους τόπους κι αν γυρνά,
μόνον ετούτον αγαπώ!*
Οδυσσεύς Ελύτης

Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού - ΕΟΤ

Ελλάδα
Κομμάτι της ψυχής μας!

www.visitgreece.gr

EITHSSE ΣΑΕ E.I.I.P.A

*Αυτά τα δέντρα δε βολεύονται με λιγότερο ουρανό...
αυτές οι καρδιές δε βολεύονται παρά μόνο στο δικό*
Γιάννης Ρίτσος

Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού - ΕΟΤ

Ελλάδα
Κομμάτι της ψυχής μας!

www.visitgreece.gr

EITHSSE ΣΑΕ E.I.I.P.A

Greece
Kalimera!

Kalimera... means "good morning".
A new day full of light, joy and hope. A new beginning, a chance to meet new friends, experience new tastes and discover a vibrant civilisation. "Kalimera" is more than a greeting, it's a way of life.

www.visitgreece.gr

MINISTRY OF CULTURE AND TOURISM - GREEK NATIONAL TOURISM ORGANISATION

Greece

Ταξιδέψτε στην Ελλάδα

1. Το κείμενο 11 περιλαμβάνει τρεις φωτογραφίες. Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο σκοπός τους; Σε ποιους απευθύνονται;

2. Παρατηρήστε τις δύο πρώτες φωτογραφίες:
- Τι είδος κειμένου έχει χρησιμοποιηθεί και ποιος το έχει γράψει κάθε φορά;
 - Περιγράψτε τι βλέπετε στην κάθε φωτογραφία. Ποια είναι τα κοινά τους στοιχεία και ποιες οι διαφορές τους; Ποιες πλευρές της Ελλάδας προβάλλουν;
 - «Σ' όλους τους τόπους κι αν γυρνώ, μόνον ετούτον αγαπώ!». Σε ποιους πιστεύετε ότι απευθύνεται αυτή η διαφήμιση;
 - α. Σε ξένους τουρίστες προκειμένου να τους πείσει να επισκεφτούν την Ελλάδα;
 - β. Στους Έλληνες προκειμένου να τους πείσει να περάσουν τις διακοπές τους στην Ελλάδα και όχι στο εξωτερικό;
 - γ. Στους Έλληνες ναυτικούς προκειμένου να τους πείσει να γυρίσουν πίσω στην πατρίδα τους και στις οικογένειές τους;

3. Παρατηρήστε τώρα την τρίτη φωτογραφία.
- Το κείμενο που τη συνοδεύει είναι στα αγγλικά. Σε ποιους απευθύνεται;
 - Περιγράψτε τι βλέπετε στη φωτογραφία. Ποια στοιχεία τη συνθέτουν; Ποιο είναι το χρώμα που κυριαρχεί;
 - Ποια πλευρά της Ελλάδας προβάλλει αυτή η φωτογραφία;
 - Ποια είναι η βασική λέξη στο κείμενο που συνοδεύει τη φωτογραφία; Η λέξη αυτή χρησιμοποιείται στη διαφήμιση με τη συνηθισμένη της σημασία ή σημαίνει κάτι περισσότερο και τι;

Σας δίνουμε τη μετάφραση του κειμένου στα ελληνικά:

Καλημέρα ...

Μια νέα μέρα γεμάτη φως, χαρά και ελπίδα. Μια νέα αρχή, μια ευκαιρία να γνωρίσεις νέους φίλους, να δοκιμάσεις νέες γεύσεις και να ανακαλύψεις ένα ζωντανό πολιτισμό.

«Καλημέρα» είναι κάτι παραπάνω από ένας χαιρετισμός, είναι τρόπος ζωής.

4. Έχετε έναν φίλο που σκέφτεται να επισκεφτεί την Ελλάδα στις διακοπές του και σας ζητάει τη συμβουλή σας για το ποια μέρη να επισκεφτεί, τι να φάει, τι να αγοράσει ως ενθύμιο από τη χώρα μας κτλ. Του απαντάτε με τις προτάσεις σας.

Αγαπητέ _____

Με μεγάλη μου χαρά έμαθα ότι σχεδιάζεις να έρθεις στην Ελλάδα στις διακοπές σου.

Επειδή ξέρω ότι σου αρέσει _____ θα σου πρότεινα να

Μπορείς να επισκεφτείς _____

Όσον αφορά το φαγητό, η ελληνική κουζίνα έχει μεγάλη ποικιλία πιάτων. Θα σε συμβούλευα όμως να δοκιμάσεις οπωσδήποτε _____

Μπορείς να αγοράσεις κάποια παραδοσιακά ελληνικά προϊόντα για να προσφέρεις στην οικογένειά σου όταν γυρίσεις πίσω στην πατρίδα σου. Εγώ θα σου πρότεινα _____

Μακάρι να έχουμε την ευκαιρία να βρεθούμε και να περάσουμε παρέα κάποιες ημέρες.

Με πολλή αγάπη,

Ο φίλος σου / η φίλη σου

5. **Ομαδική εργασία:** Έχετε να φτιάξετε μια διαφήμιση που θα δημοσιευτεί σε εφημερίδες και περιοδικά για να προσελκύσετε επισκέπτες στην περιοχή σας. Συνεργαστείτε με τους συμμαθητές σας. Διαλέξτε φωτογραφίες που να παρουσιάζουν τα αξιοθέατα ή τις ομορφιές της περιοχής σας και γράψτε το κείμενο που θα τις συνοδεύει. Θα πρέπει να είναι σύντομο, να τονίζει με λίγες λέξεις τι το ξεχωριστό έχει η περιοχή σας και να πείθει τον τουρίστα να την επισκεφτεί.